

PŘÍLOHY

Příloha 1: Chronologický seznam překladových děl B. Šimkové

- Le Feuvreová, A. (1905). *Marní synové*. Praha: Nedělní škola.
- Dickens, Ch. (1908). *Příhody Olivera Twista*. Praha: Springer.
- Connor, R. (1909). *Gwen*. Praha: Spol. Komenského.
- Kingsley, Ch. (1910). *Řecké báje*. Praha: Jan Laichter.
- Maclaren, I. (1910). *Když bylo již pozdě*. – **nedohledatelné**
- Dickens, Ch. (1911). *Povídka o malé Nelly*. Louny: J. Rössler.
- Kingsley, Ch. (1911). *Vodňátka*. Praha: Čas. Kalich.
- Lyall, D. (Swanová, A.) (1911). *Marnotratný syn*. Praha: Spol. Komenského.
- Kingsley, Ch. (1911). *Keltické báje*. Praha: Alois Hynek.
- Brontëová, E. (1912). *Bouřlivé výšiny*. Praha: Tiskařské a nakladatelské družstvo Pokrok.; Brontëová, E. (1946). *Bouřlivé výšiny*. Praha: Jan Laichter.
- Dickens, Ch. (1912). *Dickensovo čtení*. Praha: Jan Laichter.
- Jerome, J. K. (1912). *Lenivé myšlenky lenivého člověka*. Louny: Rössler.
- Craiková, D. M. (1913). *Mládí Johna Halifaxa, gentlemana*. Louny: J. Rössler; Praha: Springer.
- Titmarch, M. A. (Thackeray, W. M.). (1914). *Růže a prsten neboli Příhody prince Giglia a prince Bulba*. Praha-Královské Vinohrady: J. Laichter.; Titmarch, M. A. (1941). *Růže a prsten*. Praha: s.n.
- Dickens, Ch. (1915). *Pustý dům*. Praha: Josef R. Vilímek.; Dickens, Ch. (1927). *Pustý dům*. Druhé vydání Praha: Josef R. Vilímek.
- Maclaren, I. (1918). *Buldog*. Choceň: Nový život.
- Maclaren, I. (1918). *Skotské obrázky*. V Chocni: Nový život.
- Alcottová, L. M. (1919). *Malé ženy*. Praha: Emil Šolc.; Alcott, L. M. (1947). *Malé ženy*. Druhé opravené vydání Třebechovice pod Orebem: Antonín Dědourek.
- Wells, H. G. (1919). *Vášniví přátelé*. V Praze: Jos. R. Vilímek; Wells, H. G. (1928). *Vášniví přátelé*. Druhé vydání V Praze: Josef R. Vilímek.

- Pastureová, H. (1919). *Přenešťastná rodina*. Praha: Jos. R. Vilímek.
- Gibbon, E. (1919). *O úpadku a pádu římského císařství*. V Praze: Jan Laichter.
- Crokerová, B. M. (1920). *Štěstí v dáli*. Praha: Vilímek.
- Šimková, M. (1920). *Pohádky babiččiny lenošky*. – **pravděpodobný omyl**
- Wiggínová, K. D. (1921). *Pamětihodné vánoce*. Praha: Kalich.
- Thackeray, W. M. (1922). *Vlastní životopis Jindřicha Esmonda, plukovníka ve službách Jejího Veličenstva královny Anny: historický román*. V Praze: Jan Laichter; Thackeray, W. M. (1937). *Jindřich Esmond*. 2. vyd. V Praze: Jan Laichter.
- Ballantyne, R. M. (1922). *Dobrodružství malého Martina v lesích brasílských*. Praha: Šolc a Šimáček.
- London, J. (1923). *Syn vlkův*. Praha: B. Kočí.
- London, J. (1924). *Martin Eden*. Praha: B. Kočí; London, J. (1937). *Martin Eden*. Ve Zlíně: Tisk.
- Connor, R. (1925). *Pod skalistými horami*. Praha: Kalich.
- Hichens, R. S. (1925). *Plodná réva*. V Praze: Jos. R. Vilímek.
- Tappanová, M. (1926). *Dobrodružství a hrdinné činy*. Praha: J. Laichter.
- Connor, R. (1927). *Farma pod rudými sosnami*. Praha: V. Horák.
- Kingsley, Ch. (1928). *Báje o Perseovi*. V Praze: Dorostový odbor Československého Červeného kříže.
- Connor, R. (1929). *Doktor z „Havraního hnízda“*. Praha: V. Horák.
- Eliotová, G. (1931). *Milostný příběh faráře Gilfila*. Praha: V. Horák.
- Hocking, J. (1931). *Marnotratné dcery*. Praha: V. Horák.
- Walker, R. (1936). *Letadlem do Afriky*. V Praze: Kalich.
- Woolfová, V. (1938). *Flush*. V Praze: Jan Laichter.
- Walker, R. (1940). *Odvážný Wong Dan*. V Praze: Kalich.
- Austenová, J. (1949). *Pýcha a předsudek*. 1. vyd. V Praze: Jan Laichter.

Příloha 2: Úryvek č. 1 v originále a překladu

CHAPTER I.

PLAYING PILGRIMS.

CHRISTMAS won't be Christmas without any presents," grumbled Jo, lying on the rug.

"It's so dreadful to be poor!" sighed Meg, looking down at her old dress.

"I don't think it's fair for some girls to have lots of pretty things, and other girls nothing at all," added little Amy, with an injured sniff.

"We've got father and mother, and each other, anyhow," said Beth, contentedly, from her corner.

The four young faces on which the firelight shone brightened at the cheerful words, but darkened again as Jo said sadly,—

"We haven't got father, and shall not have him for a long time." She didn't say "perhaps never," but each silently added it, thinking of father far away, where the fighting was.²

Nobody spoke for a minute; then Meg said in an altered tone,—

"You know the reason mother proposed not having any presents this Christmas, was because it's going to be a hard winter for every one; and she thinks we ought not to spend money for pleasure, when our men are suffering so in the army. We can't do much, but we can make our little sacrifices, and ought to do it gladly. But I am afraid I don't;" and Meg shook her head, as she thought regretfully of all the pretty things she wanted.

"But I don't think the little we should spend would do any good. We've each got a dollar, and the army wouldn't be much helped by our giving that. I agree not to expect anything from mother or you, but I do want to buy Undine and Sintram³ for myself; I've wanted it so long," said Jo, who was a bookworm.

"I planned to spend mine in new music," said Beth, with a little sigh, which no one heard but the hearth-brush and kettle-holder.

"I shall get a nice box of Faber's drawing pencils;⁴ I really need them," said Amy, decidedly.

"Mother didn't say anything about our money, and she won't wish us to give up everything. Let's each buy what we want, and have a little fun; I'm sure we grub hard enough to earn it," cried Jo, examining the heels of her boots in a gentlemanly manner.

"I know I do,—teaching those dreadful children nearly all day, when I'm longing to enjoy myself at home," began Meg, in the complaining tone again.

2. United States Civil War, 1861–65. The novel opens in December 1861.

3. Pair of tales by German romantic writer Friedrich de la Motte Fouqué (1777–1843). *Undine* (1811) is a fairy tale about a water sprite; *Sintram und seine Gefährten* (1815), an allegory inspired by Albrecht Dürer's famous engraving *Knight, Death, and Devil* (1513). Jo is probably referring to the popular American edition and translation *Undine, and Sintram and His Companions* (1845).

4. Famous pencil brand known for high quality. A. W. Faber pencils were first sold in the United States in 1843.

"You don't have half such a hard time as I do," said Jo. "How would you like to be shut up for hours with a nervous, fussy old lady, who keeps you trotting, is never satisfied, and worries you till you're ready to fly out of the window or box her ears?"

"It's naughty to fret—but I do think washing dishes and keeping things tidy is the worst work in the world. It makes me cross, and my hands get so stiff. I can't practise good a bit." And Beth looked at her rough hands with a sigh that any one could hear that time.

"I don't believe any of you suffer as I do," cried Amy; "for you don't have to go to school with impertinent girls, who plague you if you don't know your lessons, and laugh at your dresses, and label your father if he isn't rich, and insult you when your nose isn't nice."

"If you mean *label* I'd say so, and not talk about *labels*, as if pa was a pickle-bottle," advised Jo, laughing.

"I know what I mean, and you needn't be 'statirical' about it. It's proper to use good words, and improve your *vocabulary*," returned Amy, with dignity.

"Don't peck at one another, children. Don't you wish we had the money papa lost when we were little, Jo? Dear me, how happy and good we'd be, if we had no worries," said Meg, who could remember better times.

"You said the other day you thought we were a deal happier than the King children, for they were fighting and fretting all the time, in spite of their money."

"So I did. Beth. Well, I guess we are; for though we do have to work, we make fun for ourselves, and are a pretty jolly set, as Jo would say."

"Jo does use such slang words," observed Amy, with a reproving look at the long figure stretched on the rug. Jo immediately sat up, put her hands in her apron pockets, and began to whistle.

"Don't, Jo: it's so boyish."

"That's why I do it."

"I detest rude, unlady-like girls."

"I hate affected, minny pinnies chits."

"Birds in their little nests agree,"⁵ sang Beth, the peace-maker, with such a funny face that both sharp voices softened to a laugh, and the "pecking" ended for that time.

"Really, girls, you are both to be blamed," said Meg, beginning to lecture in her elder sisterly fashion. "You are old enough to leave off boyish tricks, and behave better, Josephine. It didn't matter so much when you were a little girl; but now you are so tall, and turn up your hair, you should remember that you are a young lady."

"I ain't! and if turning up my hair makes me one, I'll wear it in two tails till I'm twenty," cried Jo, pulling off her net, and shaking down a chestnut mane. "I hate to think I've got to grow up and be Miss March, and wear long gowns, and look as prim as a Chin-a-sister! It's bad enough to be a girl, any way, when I like boy's games, and work,

5. See Isaac Watts, Song 17 ("Love between brothers and sisters"), in *Divine Songs for Children* (1715). Verse 2 reads: "Birds in their little nests agree / And 'tis a charming sight, / When children of one family / Fall out, and chide, and fight."

and manners. I can't get over my disappointment in not being a boy, and it's worse than ever now, for I'm dying to go and fight with papa, and I can only stay at home and knit like a poky old woman!"⁶ and Jo shook the blue army-sock till the needles rattled like castanets, and her ball bounded across the room.

"Poor Jo: it's too bad! But it can't be helped, so you must try to be contented with making your name boyish, and playing brother to us girls," said Beth, stroking the rough head at her knee with a hand that all the dish-washing and dusting in the world could not make ungentele in its touch.

"As for you, Amy," continued Meg, "you are altogether too particular and prim. Your airs are funny now, but you'll grow up an affected little goose if you don't take care. I like your nice manners, and refined ways of speaking, when you don't try to be elegant; but your absurd ways are as bad as Jo's slang."

"If Jo is a tom-boy, and Amy a goose, what am I, please?" asked Beth, ready to share the lecture.

"You're a dear, and nothing else," answered Meg, warmly; and no one contradicted her, for the "Mouse" was the pet of the family.

As young readers like to know "how people look," we will take this moment to give them a little sketch of the four sisters, who sat knitting away in the twilight, while the December snow fell quietly without, and the fire crackled cheerfully within. It was a comfortable old room, though the carpet was faded and the furniture very plain, for a good picture or two hung on the walls, books filled the recesses, chrysanthemums and Christmas roses bloomed in the windows, and a pleasant atmosphere of home-peace pervaded it.

Margaret, the eldest of the four, was sixteen, and very pretty, being plump and fair, with large eyes, plenty of soft brown hair, a sweet mouth, and white hands, of which she was rather vain. Fifteen-year old Jo was very tall, thin and brown, and reminded one of a colt; for she never seemed to know what to do with her long limbs, which were very much in her way. She had a decided mouth, a comical nose, and sharp gray eyes, which appeared to see everything, and were by turns fierce, funny, or thoughtful. Her long, thick hair was her one beauty; but it was usually bundled into a net, to be out of her way. Round shoulders had Jo, big hands and feet, a fly-away look to her clothes, and the uncomfortable appearance of a girl who was rapidly shooting up into a woman, and didn't like it. Elizabeth—or Beth, as every one called her—was a rosy, smooth-haired, bright-eyed girl of thirteen, with a shy manner, a timid voice, and a peaceful expression, which was seldom disturbed. Her father called her "Little Tranquillity," and the name suited her excellently; for she seemed to live in a happy world of her own, only venturing out to meet the few whom she trusted and loved. Amy, though the youngest, was a most important person, in her own opinion at least. A regular snow maiden, with blue eyes, and yellow hair curling on her shoulders, pale and slender, and

6. Cf. *Journal*, 163.

always carrying herself like a young lady mindful of her manners. What the characters of the four sisters were, we will leave to be found out.

The clock struck six; and, having swept up the hearth, Beth put a pair of slippers down to warm. Somehow the sight of the old shoes had a good effect upon the girls, for mother was coming, and every one brightened to welcome her. Meg stopped lecturing, and lit the lamp, Amy got out of the easy-chair without being asked, and Jo forgot how tired she was as she sat up to hold the slippers nearer to the blaze.

"They are quite worn out; Marmee must have a new pair."

"I thought I'd get her some with my dollar," said Beth.

"No, I shall!" cried Amy.

"I'm the oldest," began Meg, but Jo cut in with a decided—

"I'm the man of the family now papa is away, and I shall provide the slippers, for he told me to take special care of mother while he was gone."

"I'll tell you what we'll do," said Beth; "let's each get her something for Christmas, and not get anything for ourselves."

"That's like you, dear! What will we get?" exclaimed Jo.

Every one thought soberly for a minute; then Meg announced, as if the idea was suggested by the sight of her own pretty hands, "I shall give her a nice pair of gloves."

"Army shoes, best to be had," cried Jo.

"Some handkerchiefs, all hemmed," said Beth.

"I'll get a little bottle of Cologne; she likes it, and it won't cost much, so I'll have some left to buy something for me," added Amy.

"How will we give the things?" asked Meg.

"Put 'em on the table, and bring her in and see her open the bundles. Don't you remember how we used to do on our birthdays?" answered Jo.

"I used to be so frightened when it was my turn to sit in the big chair with a crown on, and see you all come marching round to give the presents, with a kiss. I liked the things and the kisses, but it was dreadful to have you sit looking at me while I opened the bundles," said Beth, who was toasting her face and the bread for tea, at the same time.

"Let Marmee think we are getting things for ourselves, and then surprise her. We must go shopping to-morrow afternoon, Meg; there is lots to do about the play for Christmas night," said Jo, marching up and down with her hands behind her back, and her nose in the air.

"I don't mean to act any more after this time; I'm getting too old for such things," observed Meg, who was as much a child as ever about "dressing up" frolics.

"You won't stop, I know, as long as you can trail round in a white gown with your hair down, and wear gold-paper jewelry. You are the best actress we've got, and there'll be an end of everything if you quit the boards," said Jo. "We ought to rehearse to-night; come here, Amy, and do the fainting scene, for you are as stiff as a poker in that."

HRA NA POUTNÍKY.

I.

»Vánoce bez dávků nebyly by ani vánoce.« zahučela Jožka, pohodlně si hovic na koberci u krbu.

»Je to hrozné, když je člověk chudý,« povzddechla Markétka, smutně si prohlížeje ošumělý svůj oděv.

»Není rozhodně správné, mají-li některá děvčata hojnost krásných věcí a jiná zase docela nic,« dodala Ružena, uraženě krčíc nosík.

»Ale vždyť máme přece maminku a tatínka a sebe,« ozvala se spokojeně malá Běta ze svého koutku.

Čtyři mladé tváře, ozářené ohněm plápolajícím v krbu, se při těchto povzbuzujících slovech rozjasnily; zasmušily se však znovu, když Jožka vážně prohlodila:

»Nemáme tatínka a nebudeme ho mít ještě hezky dlouho.« Některá »snad nikdy«; než všechny v duchu na to myslily, vzpomínajíce na otce, jenž byl daleko — tam, kde se bojovalo.*)

Na okamžik zavládl ticho; pak pravila Markétka změněným hlasem:

*) Miní se tu válka Severu proti Jihu, to jest občanská vojna severních zemí Spojených států severoamerických proti jedné stá-
tům jižním, vedená od r. 1861 až do r. 1865. Jižní státy totiž
r. 1860 se usnesly, že vystupují ze Spojených států a prohlásily se
za samostatné, poněvadž nechť zruší otroctví, jak toho severní státy
žádaly; a e byly konečně poraženy a otroctví pak ve Spojených státech
zrušeno.

»Vte přece, proč maminka navrhla, abychom k vám
nechtěly žádatých darů. Bude to letos krušná
zimní, a maminka myslí, že bychom neměly utrácet pe-
něž za zbytečnosti. Mnoho jim sice dáti nemůžeme,
vých trampať na vojně. Ale bojím se, že to tuze ráda
avšak takovéhle nepatrné oběti přinešti lze, a měly
bychom to dělati rády. Ale bojím se, že to tuze ráda
nechtělam.« a Markéta lhostěvě zakrývala hlavou při
vzpomínce na všechny pěkné věci, po kterých bazila.

»A mně se zase zdá, že to málo, co bychom utratily,
nikomu by neprospllo. Máme každá dolar, a vojákům
by se tuze nepomohlo, kdybychom jim těch svých pár
groši poslaly. Od maminky a od vás nic nečekám, ale
ráda bych si za své peníze pořídila »Urdinu a Sin-
trama«; přála jsem si tehle knížky už lať dávno!« za-
toužila Joža, jež byla učený knihomol.

»Minla jsem si za svůj dolar koupit nové hudeb-
niny,« připojila Běta s lehkým povzdechem, který však
krom smetaku u krbu nikdo neslyšel.

»Já si zas koupim krabičku Ružůvých tužek: poře-
bujich jako soli.« ujšťovala Ruža důrazně.
»Maminka se přec ani slovem nezmiňla o našich pe-
něžích, a jistě by si nepřála, abychom se vzdaly všech
radostí. Kupme si každá, co se nám líbí; načtené se
dost, a zasloužíme si toho tedy.« zvolala Joža, prohlí-
žeje si po »gentlemanskú« podpatky svých bot.

»Já rozhodně ano; mořit se od rána do večera s těmi
protivnými dětmi není malíčkosť,« ozvala se Markéta
nařkavě. »Raději bych seděla doma a zamešnávala se
nějak příjemně!«

»Ty ani zpola tolik nezkusíš jako já,« kasala se
Joža. »Líbilo by se ti snad býti zavěnu celý den s
nerovnou starou paní, jež tě honí s myšlka na místo, nikdy
není spokojena a trýzní tě tolik, že bys někdy měla
sio chuť vyskočit oknem anebo ji vytáhnat za uši?«

»Není hezké reptat, ale zdá se mi, že mýti nádoby
a uklízet je nehroší práce na světě. Mám potom tak
ztluhlé prsty, že nemohu na klavír ani sáhnout.« A Běta
pohlédla na své mozolovité ruky a povzdechla, což
tenkrát sestry již zřetelně slyšely.

»Nevěním, že některá z vás tolik vytrpí jako já,«
vynášela se v rozhovor Ruža. »Nemusíte už čívat do
školy s prostotekými děvčaty, které se vám vysmívají,
nemusíte-li někdy něco, trojí si šašky z vašich šatů,
»lopi« vašeho tatínka, nemíli zrovna bohatý, a urážejí
vás, když nemáte hezký nos.«

»Mimš-li tupí, tak to řekni pořádně, a nemluv o
»lopi« jako by tatínek byl nějaký sporák.« dobírala
si sestru Joža.

»Vím, co povídám, a nebud' hned tak »statírická«,«
odpověděla Ruža důstojně.

»Nehášte se, děti! Nepřála by sis, Jožko, mít dnes
všechno to jmění, o které tatínek přišel, když jsme byly
malé?«

»Jemine, jak bychom byly hodné a šťastné, kdyby
nás ne nesoužilo!« horovala Markéta, jež pamatovala
lepší časy.

»Tvrdilas ohebdy, že jsme mnohem šťastnější než
Kingovy děti, které se ustavičně hádají a nikdy nejsou
spokojeny, přesto, že mají hromadu peněz.«

»Povídala jsem to, Bětuško, a je to myslím pravda;
musíme sice hodně pracovat, ale pobavíme se za to ve-
spolek, a isme vůbec náramně »rozpuslila čeládku«,
jak by řekla Joža.«

»Joža ráda užívá takových neslušných výrazů,« po-
znamenalala Ruža, mětic káravým pohledem vytáhlou
postavu odpočívající na koberci. Joža okamžitě vy-
skočila, zaborila ruce do kaps v zástěry a pohvizdo-
vala si.

»Nedělej to, Jožko, je to klukovské.«

»Právě proto to dělám.«

»Proti se mi taková hrubá, neomalená děvčata,«
»A já zase nenávidím strojených, rozmazlených
žab.«

»Páccí ve svých hnízdech se shodnou,« zpívala Běta-
smířovatelka, s tak směšnou tvář, že oba ostré hlasy
rázem změnily se ve smích, a »koušaní« pro tu chvíli
začínáno.

»Opravdu, děvčata, jste obě vinny,« poučovala je
Markéta vážným tónem starší sestry. »Jsi již, Josefno,

dosť stará, mohla bys už teda nechat svých klukov-
ských kosačkú a chovať se slušnej. Nevadilo to, dokud
si byla holčička, ale nyní, když už jsi velká, a češ si
vlasť nahoru, neměla bys zapomenat, že jsi již vlastně
mladá dáma.»

»Nejsem! A jestli mi účes ze mne dělá mladou
dámu, budu radši nosit copý až do dvaceti let,« roz-
horlila se Joža, a strhnuvši spěšně s hlavy síťku, se-
třásla svoji kaštanovou hřívu na záda. »Prohlí se mi
do duše, že se mám z čista jasná stát slečnou Marchovou
a nosit dlouhé sukně a tvářit se upejpavě jako čínská
astra. Už to je dost zlé, že jsem holka, když se mi líbí
chlapecké hry a způsobý a chlapecká povolání. Jsem
všacka nešťastná, že nejsem hoch, zvláště nyní, kdy
bých si byla tolik přála jít s tatínkem do války a bo-
jovat, a takhle musím sedět doma a plest punčochy jako
nějaká bába,« a Joža zatřásla modrou ponožkou, ur-
čenou pro vojáky, až dráty zachrastily jako rehtacky,
a odkopla míc na druhý konec světnice.

»Ubohá Jožko, je to příliš kruté! Ale nic naplat;
musíš se spokojit tím, že máš aspoň klukovské jméno
a že nám děvčatům děláš bratra,« chlácholila sestru
Bětu, hladce rozčuchanou Jožinu hlavu ručkou, jež
přese všechno mytí a uklizení nepozbyla měkkości.

»A ty, Ružo,« pokráčovala Markéta, »si skrz na-
skrz strojené a domyšlivé děvče. Tvoje způsobý jsou
teď sice ještě směšné, ale nebudeš-li se mít na pozoru,
vyrostíš v nadutou, hloupou husičku. Líbí se mi někdy
— přiznávám — tvoje uhlazené chování a pěkný způ-
sob řeči, ale jen když se nepokoušíš být tuze »ele-
gantní«; a ta tvoje podivná dlouhá slůvka jsou stejně
nesmíselná, jako Jožina hanýlka,«

»Je-li Jožka uličník a Ruža husička, co jsem, pro-
sím, já?« plála se Bětuška, ochotna rozdělit se o se-
střiny kávané výtky.

»Ty jsi náš mazlík a nic více,« odpověděla Mar-
kéta vřele, a nikdo jí neodporoval, neboť »Myska«
byla skutečně miláček celé rodiny.

A ježto mladé členy obecně zajímavá, »jak lidé
vypadají«, užijme tohoto okamžiku a vykresleme si

obrázek našich čtyř sester, které tu za soumraku seděly
a pleť, zatím co venku tise padal prosincový sníh a
uvnitř na krbu veselé praskal oheň. Byla to prostorná,
pohodlná jizba přes to, že koberec byl již silně vytrdlý
a nábytek velmi jednoduchý; asi dva pěkné obrazy
zdobili stěnu, v přihrádkách stálo plno knih, chrysa-
themy a vánoční ruže kvetly v oknech a přivětivé
ovzdání domácího klidu vanulo pokojem.

Markétce, nejstarší z naší čtveřice, minulo šestnácte
let; byla velice hezká a boubelatá. Měla růžovou pleť,
veliké oči, spoustu jemných, hnědých vlasů, roztomilá
ústa a bělostné ruce, kterými se tak trochu pyšnila.
Památčiletá Joža byla velmi vyčouhlá, hubená a snědá
a připomínala hříbě: neboť nikdy nevěděla, co počítá
s dlouhými svými údy, které jí všudy překážely. Měla
pevná ústa, trochu směšný nos a bystré šedé oči, které
všechno pronikaly a hleděly hned zutřvé, hned dová-
divě, hned zádušně. Dlouhé husté vlasy byly její je-
dinou okrasou; zamotávala je obvykle do síťky, aby
jí nebyly v cestě. Oblá ramena měla Joža a veliké ruce
i nohy; šaty na ní vždy tak jaksi necladně visely, a celý
její neobratný zjev prozrazoval dívku, jež náhle vy-
spěla v ženu a nechala o to. Alžběta — čili Běta, jak
jí všichni říkali — byla různolící, modrooké tmačtileté
děvčátko kučeravých vlasů, skromných způsobů a li-
bezného hlásku; klidný výraz její tváře málokdy co
ponášlo. Otec nazýval ji »malou Tichošlápkou«, a
jméno to jí výborně přiléhalo; žila ve vlastním blaže-
ném světě, odvažujíc se stýkati se pouze s těmi mlo-
lika málo osobami, kterým důvěřovala a které mlo-
vala. Ruža, ač nejmladší, byla nejdůležitější člen ro-
diny, aspoň ve svém vlastním mínění. Prává to sně-
ženka s jasně modrýma očima a zlatými vlasy, jež v
bohatých kučerách splývaly jí na šíji; byla bledá a utíla
a chovála se vždy jako dospělá mladá dáma.

Odbilo šest hodin; Bětuška zametla podlahu kolem
krbu a postavila k ohništi trepy, aby se ohřály. Po-
hled na staré trepy měl na děvčata blahodárný účinek:
známaly totiž, že matka již přijde domů. A všechna líc-
jí na uvítanou se rozjasnila. Markéta přestala kázati

Příloha 3: Úryvek č. 2 v originále a překladu

"They *are* lovely, but Beth's roses are sweeter to me," said Mrs. March, sniffing at the half dead posy in her belt.

Beth nestled up to her, and whispered, softly, "I wish I could send my bunch to father. I'm afraid he isn't having such a merry Christmas as we are."

CHAPTER III.

THE LAURENCE BOY.

Jo! Jo! where are you?" cried Meg, at the foot of the garret stairs.

"Here," answered a husky voice from above; and running up, Meg found her sister eating apples and crying over the "Heir of Redcliffe,"⁶ wrapped up in a comforter on an old three-legged sofa by the sunny window. This was Jo's favorite refuge; and here she loved to retire with half a dozen russets and a nice book, to enjoy the quiet and the society of a pet rat who lived near by, and didn't mind her a particle. As Meg appeared, Scrabble whisked into his hole. Jo shook the tears off her cheeks, and waited to hear the news.

"Such fun! only see! a regular note of invitation from Mrs. Gardiner for to-morrow night!" cried Meg, waving the precious paper, and then proceeding to read it, with girlish delight.

"Mrs. Gardiner would be happy to see Miss March and Miss Josephine at a little dance on New-Year's-Eve. Marmee is willing we should go; now what *shall* we wear?"

"What's the use of asking that, when you know we shall wear our poplins, because we haven't got anything else," answered Jo, with her mouth full.

"If I only had a silk!" sighed Meg; "mother says I may when I'm eighteen, perhaps; but two years is an everlasting time to wait."

"I'm sure our pops look like silk, and they are nice enough for us. Yours is as good as new, but I forgot the burn and the tear in mine; whatever shall I do? the burn shows horridly, and I can't take any out."

"You must sit still all you can, and keep your back out of sight; the front is all right. I shall have a new ribbon for my hair, and Marmee will lend me her little pearl pin, and my new slippers are lovely, and my gloves will do, though they aren't as nice as I'd like."

"Mine are spoilt with lemonade, and I can't get any new ones, so I shall have to go without," said Jo, who never troubled herself much about dress.

"You *must* have gloves, or I won't go," cried Meg, decidedly. "Gloves are more important than anything else; you can't dance without them, and if you don't I should be *so* mortified."

"Then I'll stay still; I don't care much for company dancing; it's no fun to go sailing round, I like to fly about and cut capers."

6. Among the most popular British novels of the nineteenth century, Charlotte M. Yonge's *Heir of Redclyffe* (1853) is a romantic tale of devotion and self-sacrifice. The hero, the virtuous if imperfect Guy Morville, dies an early death.

"You can't ask mother for new ones, they are so expensive, and you are so careless. She said, when you spoil the others, that she shouldn't get you any more this winter. Can't you fix them any way?" asked Meg, anxiously.

"I can hold them crunched up in my hand, so no one will know how stained they are; that's all I can do. No! I'll tell you how we can manage—each wear one good one and carry a bad one; don't you see?"

"Your hands are bigger than mine, and you will stretch my glove dreadfully," began Meg, whose gloves were a tender point with her.

"Then I'll go without. I don't care what people say," cried Jo, taking up her book.

"You may have it, you may! only don't stain it, and do behave nicely; don't put your hands behind you, or stare, or say 'Christopher Columbus' will you?"

"Don't worry about me; I'll be as prim as a dish, and not get into any scrapes, if I can help it. Now go and answer your note, and let me finish this splendid story."

So Meg went away to "accept with thanks," look over her dress, and sing blithely as she did up her one real lace frill, while Jo finished her story, her four apples, and had a game of romps with Scrabble.

On New-Year's-Eve the parlor was deserted, for the two younger girls played dressing maids, and the two elder were absorbed in the all-important business of "getting ready for the party." Simple as the to-liers were, there was a great deal of running up and down, laughing house. Meg wanted a few curls about her face, and Jo undertook to pinch the papered locks with a pair of hot tongs.

"Ought they to smoke like that?" asked Beth, from her perch on the bed.

"It's the dampness drying," replied Jo.

"What a queer smell! it's like burnt feathers," observed Amy, smoothing her own pretty curls with a superior air.

"There, now I'll take off the papers and you'll see a cloud of little ringlets," said Jo, putting down the tongs.

She did take off the papers, but no cloud of ringlets appeared, for of little scorched bundles on the bureau before her victim.

"Oh, oh, oh! what have you done? I'm spoilt! I can't go! my hair, oh my hair!" wailed Meg, looking with despair at the uneven frizzle on her forehead.

"Just my luck! you shouldn't have asked me to do it; I always spoil everything. I'm no end sorry, but the tongs were too hot, and so I've made a mess," groaned poor Jo, regarding the black pancakes with tears of regret.

"It isn't spoilt; just frizzle it, and tie your ribbon so the ends come on your forehead a bit, and it will look like the last fashion. I've seen lots of girls do it so," said Amy, consolingly.

"Serve me right for trying to be fine. I wish I'd let my hair alone," cried Meg, petulantly.

"So do I, it was so smooth and pretty. But it will soon grow out again," said Beth, coming to kiss and comfort the shorn sheep.

After various lesser mishaps, Meg was finished at last, and by the united exertions of the family Jo's hair was got up, and her dress on. They looked very well in their simple suits. Meg in silvery drab, with a blue velvet smock, lace frills, and the pearl pin; Jo in maroon, with a stiff, gentlemanly linen collar, and a white chrysanthemum or two for her only ornament. Each put on one nice light glove, and carried one soiled one, and all pronounced the effect "quite easy and nice." Meg's high-heeled slippers were dreadfully tight, and hurt her, though she would not own it, and Jo's nineteen hair-pins all seemed stuck straight into her head, which was not exactly comfortable; but, dear me, let us be elegant or die.

"Have a good time, dearies," said Mrs. March, as the sisters went dutifully down the walk. "Don't eat much supper, and come away at eleven, when I send Hannah for you." As the gate clashed behind them, a voice cried from a window—

"Girls, girls! have you both got nice pocket-handkerchiefs?"

"Yes, yes, spandy nice," and Meg has Cologne on hers," cried Jo, adding, with a laugh, as they went on, "I do believe Marnie would ask that if we were all running away from an earthquake."

"It is one of her aristocratic tastes, and quite proper, for a real lady is always known by neat boots, gloves, and handkerchief," replied Meg, who had a good many little "aristocratic tastes" of her own.

"Now don't forget to keep the bad breath out of sight, Jo. Is my snuff right; and does my hair look very bad?" said Meg, as she turned from the glass in Mrs. Gardner's dressing-room, after a prolonged public.

"I know I shall forget. If you see me doing anything wrong, you just remind me by a wink, will you?" returned Jo, giving her collar a twitch and her head a hasty brush.

"No, winking isn't lady-like; I'll lift my eyebrows if anything is wrong, and nod if you are all right. Now hold your shoulders straight, and take short steps, and don't shake hands if you are introduced to any one, it isn't the thing."

"How do you learn all the proper quinks? I never can. Isn't that mule gay?"

Down they went, feeling a trifle timid, for they seldom went to parties, and, informal as this little gathering was, it was an event to them. Mrs. Gardner, a stately old lady, greeted them kindly, and handed them over to the eldest of her six daughters. Meg knew Sallie, and was at her ease very soon; but Jo, who didn't care much for girls or girlish gossip, stood about with her back carefully against the wall, and felt as much out of place as a colt in a flower-garden. Half a dozen jovial lads were talking about skates in another part of the room, and she longed to go and join them, for skating was one of the joys of her life. She telegraphed her wish to Meg, but the eyebrows went up so alarmingly

that Meg, who was sitting at the table, said to her, "Why not, my dear, if you like to go? I'll go with you."

Lorenc je darcem těchto lahutek,« pravila pani Markéta.

»Dědeček Lorencova chlapce? Co ho k tomu asi přimělo? Vždyť ho ani neznáme,« žasla Markéta.

»Hana vyprávěla jeho hospodynin o vaší dnešní snídani; pan Lorenc je sice podivín, ale vaše jednání se mu líbilo. Znal před lety mého otce a dnes odpovědne poslal mně poslatu mým dětem v dnešní slavnostní den něco pamlsku na dukaz svého přátelství k nám. Nemohla jsem — rozumí se samo sebou — odmítnout, a tak v náhradu za dnešní chudou snídani máte nyní skvělou štědrovečerní hostinu.«

»To je jistě nápad toho chlapce, vsázím na to hlavu! Je to báječný chlapík, a tuze rada bych se s ním seznámila. Divá se vždycky, jako by měl sto chutí se s námi přátelit. Ale je ukrutně ostýchavý a Markéta zase příliš šosácká; nechce, abych s ním promluvila, když se potkáme,« stěžovala si Joža, zatím co mísy kořovaly a zmizela pomalu mizela, provázena samými ochl a ach!, vyjadřujícími nejvyšší uspokojení.

»Mimíš starého pána, který bydlí tamhle v tom velkém domě?« tážalo se kterejší děvčátko. »Maminka zná pana Lorence, a říká, že je velmi pyšný, a nedbá o přátelství svých sousedů. Svěho vnuka prý jen stále zavírá doma; však ho taky málokdy vidíte, leda jen tehdy, jede-li na koni anebo jde-li se svým vychovatelem na procházku. Musí prý se každý den hrozně moc učit. Pozvali jsme ho jednou k nám, ale nepřišel. Maminka myslí, že je to hodný hoch, ač nás děvat si nikdy ani nevšimne.«

»Onedáv se nám ztratila kochka, a mladý Lorenc ji přinesl zpátky; mluvili jsme spolu přes plot a výborně se bavili, o kriketu a takových všelijakých hloupostech. Ale jakmile zahlédl Markétu, vzal do zaječích. Musím se s ním seznámit stůj co stůj, pořebuje trochu vyrazení, o tom není pochyby,« hlásala rozhodně Joža.

»Jeho chování se mi velice líbí a vypadá vskutku jako mladý gentleman; nebráním vám tedy, abyste se s ním spřátelily, naskytne-li se k tomu vhodná příležitost.

lost. Květiny přinesl sám, a byla bych ho ráda pozvala, aby u nás zůstal, ale když jsem určitě nevěděla, co se nahore děje! Hleděl tak smutně, když odcházel a slyšel, jak tam dovádíte; doma asi mnoho zabavy neuzijete.«

»Jestě štěstí, mami, žeš ho nepozvala,« smála se Joža, prohlížejíc si své vysoké boty. »Podruhé však vybereme nějaký jiný kus, na který by se i chlapci mohli přijít podívat. Treba by také s námi hráli; nebylo by to skvělost?«

»Nikdy jsem ještě nedostala kytičky; jaká je krásná!« a Markéta prohlížela si květiny s nemalým zálibením. »Jsou rozkošné, ale Bětuštiny růže jsou mi milější,« tvrdila pani Marchová, zastrkujíc si polounavlou kytičku za pás.

Běta se k ní přivinula a tichounce zaseptala: »Kdybych tak mohla poslati svoji kytič tatínkovi! Neoslavuje asi vánoce tak veselě jako my zde.«

III.

LORENCŮV HOCH.

»Jožko! Jožko! Kde jsi?« křičela Markéta, stojíc pod schody, které vedly k podkrovní komůrce.

»Tady,« ozvalo se nahore nevrle. Markéta vyšlela hbitě na půdu, a ejhle, tu na výsluní u okna na třínohé pohovce hověla si Joža, zahalená do pohodlného županu; pojídala zrovna jablka a ronila slzy nad »Dědicem Redcliffským.«*) Bylo to zde Jožčino nejzamilovanější místočko; sem se obyčejně uchýlovala s trochou jablek a s pěknou knihou, chtěla-li užít klidu a společnosti myšky, jež se tu kdosi usídlila a nedbala ani za mák její přítomnosti. Sotva se však Markéta objevila, šustilka zalezla do díry, a Joža, otevřev slzy, čekala, co ji sestra poví nového.

»Takového něco! Jen si pomysli! Decela vážně pozvání od pani Gardinerové na zítřek na večeři!« volala

*) Velmi čtený a populární román anglický od pani Yonge.

Markétka, mávající drahocenným listem a předčítající
jej s dětskou radostí nahlas.

»Pani Gardinerovou by velice těšilo, kdyby slečna
Marchová se sličnou Josefínou zavítaly na malou do-
máci zábavu,« ale, Jožo, co si vezmeme na sebe?«
minka již svolila; ale, Jožo, co si vezmeme na sebe?«
»Zbytečná otázká! Víš přec, že máme jen popel-
nové šaty; jiného si tedy vzít nemůžeme,« zahuhňala
Joža, matic plná ústa.

»Kéž bych měla hedvábné!« zatoužila Markétka.
»Maminka slibila, že mi je koupí, až mi bude osm-
náct let. To se ještě načekám — celičké dva roky.«

»Naše »popelinky« vypadají jako hedvábné a pro
nás jsou až moc dobré. Ty je máš dokonce ještě jako
nové. Ale, Markétko, víš, nač jsem docísta zapo-
mněla? Že je mám vřadu propálené a roztržené; to
spálené místo je hrozně vidět, a nedá se nicím zakryti.

Co počít?

»Musíš, pokud možno, tíše sedět a neukazovat záda;
zpředu jsou zcela hezké. Koupím si ještě stužku do
vlasů a maminka mi půjčí svůj perlový špendlík; stře-
vičky mám nové — a jaké krásné! — a rukavice také
ujdou, ač nejsou už tak bezvadné, jak bych si přála.«

»Potřímli jsem si svoje rukavičky limonádou a na
nové nemám; nevezmu si tedy žádných,« rozhodla
Joža, jež se o oděv nikdy příliš nestarala.

»Rukavice mít musíš, sice s tebou nikam nepůjdu,«
důrazně řekla Markétka. »Rukavice jsou důležitější
než co jímeho; nemůžeš přece bez nich tancovat!«

»Budu tedy sedět jako pěna: bezloho příliš o tanec
nedbám. Jaké je to také vyražení, plavat neustále ko-
lem do kola? To raději běhám a skáču.«

»Na mamince nemůžeš chtít, aby ti koupila nové ru-
kavičky; jsou náramně drahé a ty isi strašně neopa-
tná. Povídala, když sis tamty zkazila, že už ti letos
v zimě jiných nekoupí. Což jích naprosto nelze upotře-
bit?« vyvíдалa Markétka úzkostlivě.

»Mohla bych je leda držet v ruce, tak aspoň nikdo
nepozoruje, že jsou potřísněné. Ale počkej, už vím,

Naše sestry meškaly v ložnici, zabrány vcelodležítnou prací:
„strojením se“ na večerní slavnost.

jak to zařídíme! Navlékneme si každá jednu dobrou, a druhou — tu špinavou — držíme v ruce!»

»Máš větší ruce, nežli já, a rukavci mi vytlačně,« namítala Markétka, jež si vždy nesmírně potrpěla na pěkné rukavičky.

»Půjdu tedy bez nich. Nesejde mi na tom, co si lidé myslí,« usklíbila se Joža, berouc knihu do ruky.

»Vezmi si ji tedy pro mne a za mne; jenom mi ji nepomaž a slušně se chovej! Nedávej ruce dožadů a nekoulej očima a nekrč poťáde: »I ty můj Kráštole Kolumbe!« Rozumíš?»

»Nestarej se o mne; budu se nalučovat jako náky na mise, a neprovedu žádné hlouposti — dám si aspoň na sobě záležet. Ale teď už mi dej pokoj a pospěš raději odpovědět na dopis: chci dočísti tenhle nádherný román.«

Markétka odběhla, aby »s díkem přijala laskavé pozvání«; poté podrobivši pečlivě prohlídce své šaty, našla na ně krajkovou náprsenku, vesele si při práci propěvujíc. Joža zatím dočetla knihu, dočetla jablka a hrála si chvíli s malou šustilkou na honěnou. —

O Novém roce večer velká světlice u Marchů byla úplně prázdná. Naše sestry meškaly nahoře v ložnici; mladší dvě, jsouce zaměstnány jako komorné, druhé dvě zabrány veledůležitou prací: »strojením se« na večerní slavnost. Ačkoliv jejich »toalety« byly jednoduchost sama, přece co šunu a pobíhání nahoře dolů, co smíchu a štebetání! Ba v jistý okamžik i silný zápach po spálených vlasech pronikl celým domem. Markétka totiž zatoužila mít několik kudrlínek nad čelem, a Joža se uvolila stisknouti horkými želižky kučery natočené na papírky.

»Což se má z nich takhle kouřit?« divila se Běta, sedící na posteli.

»To se jen vypařuje vlhkost,« vysvětlovala Joža.

»Je to protivný zápach, jako když se páli peří,« zaskaredila se Růža, hladíc si s povzrženou tváří rozto-milé své kučery.

»Tak, a nyní rozbálím papírky, a uhlídáte řadu krás-

mych kudlinek,« poznamenala Joža, odkládajíc žezlo.
Vytáhla opatrně papírky, ale bédla! Neoblevila se

šňatk, krásných kudlinek,« neboť zároveň s papírky přoučely se i vlasy, a zděšený vlásenkař položil na stůl před svou obět hrst drobných, přímoudlivých chluchalů.

»Ach, ach! Co to provedla? Vždyť jási mě nadobro zolýzala! Takhle přec nemohu jít! Moje vlasy! Moje vlasy!« bédovala Markéta, patříc zoufale na nerovně stmšící nad čelem.

»Mám ve všem takovou hrozivánskou smůlu! Neměla jsi toho vůbec na mě chít, víš, že nač sáhnu, to zkazím! Je mi toho moc a moc líto, avšak želízka byla příliš hotká,« a Joža hleděla očima zaslzenými na černé papírky.

»Nic není ještě pokáženo; zvlň trochu upálené vlasy a uraz si stůň tak, aby oba její konce spadaly ti, poněkud do čela, a budeš účesána podle nejnovější módy. Mnoho děvčát u nás ve škole se takhle česá,« těšila sestru Ruža.

»Dobře mi tak, proč jsem chtěla vypadat elegantně. Měla jsem nechat vlasy tak, jak jsou,« kajicně vyznávala Markéta.

»Opravdu, měla jsi takové pěkné, stejné vlasy. Však ti zase brzy narostou,« konejšila Běta, lbajíc a hladic ostřhanou ovecku.

Po více méně bezvýznamných příhodách Markéta byla konečně přistrojena. Nato spojenými silami upravily sestry nepoddajné vlasy Jožiny v účes a posléz i ji navlékly do svátečních šatů. Oběma dívkám rozlomile slusely prosté jejich úbory. Markéta měla na sobě oblék stříhoplavý, přepásaný modrým sametem a zdobený krajkovou náberkou, a pod krkem leskl se jí matčin perlový špendlík. Joža pak měla šaty bavry kaštanové s naškrobeným pánským límečkem; několik bílých chrysanthem bylo jednou její okrasou. Potom natáhly si každá jednu čistou rukavici a druhou, pomazanou, držely v ruce. Markétiny sítěvičky s vysokými podpatky byly přespříš těsně a tlačily ji, ač se k tomu

nepriznala; Jože pak se zase zdálo, že má devatenáct svých vlásenek zaplácnutu přímo do hlavy, což vzburilo světe! — budme elegantní nebo zasmíme!

»Bavte se dobře, miláčkové,« loučila se s dcerkami paní Marchová. »Nejezte při večeři tuze mnoho a již za nimi zapadly, když se ozvalo z okna volání: Děti, děti! Máte pořádné kapesníky?«

»Ovšem, z brusů nové, a Markéta si její dokonce navoněla kolínskou vodou,« houkla Joža, a dodala s usměvem: »Na tuhle otázku by naše maminka jistě nemřesem,«

»Je to docela správné; opravdová dáma se vždycky pozná podle pěkných botek, rukavic a kapesníku,« odvětila Markéta, jež měla věru hromadu drobných choutek »opravdové« dámy.

»A pamatuj, Jožko, abys nestavěla propálenou skvrnu vzadu příliš na odvě. Nemám šerpy na krk? Vlasý?« pokračovala, odvracejíc se v předpokojí paní Gardinerové úzkostlivě od zrcadla.

»Na tohle dojista zapomenu! Uvidíš-li, že se nepohybují, jak se sluší a patří, mkněš na mne, ano?« žádala Jožka, upravujíc si límeček a uhlazujíc si spěšným pohybem ruky hlavu.

»Ne, mluvíš je nezpůsob; provedeš-li něco, svařím trochu čelo, a budeš-li se chovati správně, kývnu hlavou. A teď vyplni ramena a dělej malé kroky; a představ-li se ti někdo, nepotřásej mu rukou, slyšíš? Je to neomalené.«

»Kde jsi jen pochytla tyto uhlazené způsoby? Já se jim do smrti nenaučím! Ale znáš ta hubra veselá, což?« Sestupovaly po schodech s počtem nemalé osýchanosti, neboť zřídka kdy chodily do společnosti; a jakkoli rodná tato slavnostka byla neobřadná a prostá, pro ně přece jen znamenala velkou událost. Paní Gardinerová, stáhná starší paní, vřdně je přivítala a představitelka je nejstarší ze svých šesti dcer. Markéta ostatně

Příloha 4: Úryvek č. 3 v originále a překladu

<p>36</p> <p style="text-align: center;">LITTLE WOMEN</p> <p>mail, and you drive me distracted with your worry," cried Mrs. March, crossing out the third spoil sentence in her letter.</p> <p>There was a momentary lull, broken by Hannah, who bounced in, laid two hot turn-overs on the table, and bounced out again. These turn-overs were an institution; and the girls called them "muffs," for they had no others, and found the hot pies very comforting to their hands on cold mornings. Hannah never forgot to make them, no matter how busy or grumpy she might be, for the walk was long and bleak; the poor things got no other lunch, and were seldom home before three.</p> <p>"Cuddle your cats, and get over your headache, Bethy. Good-by, Marnie; we are a set of rascals this morning, but we'll come home regular angels. Now then, Meg," and Jo tramped away, feeling that the pilgrims were not setting out as they ought to do.</p> <p>They always looked back before turning the corner, for their mother was always at the window, to nod, and smile, and wave her hand to them. Somehow it seemed as if they couldn't have got through the day without that, for whatever their mood might be, the last glimpse of that motherly face was sure to affect them like sunshine.</p> <p>"If Marnie shook her fist instead of kissing her hand to us, it would serve us right, for more ungrateful nixes than we are were never seen," cried Jo, taking a remorseful satisfaction in the slushy road and bitter wind.</p> <p>"Don't use such dreadful expressions," said Meg, from the depths of the veil in which she had shrouded herself like a nun sick of the world.</p> <p>"I like good, strong words, that mean something," replied Jo, catching her hat as it took a leap off her head, preparatory to flying away altogether.</p> <p>"Call yourself any names you like; but I am neither a rascal nor a mix, and I don't choose to be called so."</p> <p>You're a blighted being, and decidedly cross-to-day, because you can't sit in the lap of luxury all the time. Poor dear! just wait till I make my fortune, and you shall revel in carriages, and ice-cream, and high-heeled slippers, and posies, and red-headed boys to dance with."</p> <p>"How ridiculous you are, Jo!" but Meg laughed at the nonsense, and felt better in spite of herself.</p> <p>"Lucky for you I am; for if I put on crushed ails, and tried to be dismal, as you do, we should be in a nice state. Thank goodness, I can always find something funny to keep me up. Don't croak any more, but come home jolly, there's a dear."</p> <p>Jo gave her sister an encouraging pat on the shoulder as they parted for the day, each going a different way, each hugging her little warm turn-over, and each trying to be cheerful in spite of wintry weather, hard work, and the unsatisfied desires of pleasure-loving youth.</p> <p>When Mr. March lost his property in trying to help an unfortunate friend, the two oldest girls begged to be allowed to do something toward their own support, at least. Believing that they could not begin too early to cultivate energy, industry, and independence, their parents</p>	<p>37</p> <p style="text-align: center;">BURDENS</p> <p>consented, and both fell to work with the hearty good-will which, in spite of all obstacles, is sure to succeed at last. Margaret found a place in a nursery governess, and felt rich with her small salary. As she said, she was "fond of luxury," and her chief trouble was poverty. She found it harder to bear than the others, because she could remember a time when home was beautiful, life full of ease and pleasure, and want of any kind unknown. She tried not to be envious or discontented, but it was very natural that the young girl should long for pretty things, gay friends, accomplishments, and a happy life. At the Kings she daily saw all she wanted, for the children's older sisters were just out,⁴ and Meg caught frequent glimpses of dainty ball-dresses and bouquets, heard lively gossip about theatres, concerts, sleighing parties and merry-makings of all kinds, and saw money lavished on trifles which would have been so precious to her. Poor Meg seldom complained, but a sense of injustice made her feel bitter toward every one sometimes, for she had not yet learned to know how rich she was in the blessings which alone can make life happy.</p> <p>Jo happened to suit Aunt March, who was lame, and needed an active person to wait upon her. The childless old lady had offered to adopt one of the girls when the troubles came, and was much offended because her offer was declined. Other friends told the Marches that they had lost all chance of being remembered in the rich old lady's will; but the unworldly Marches only said,—</p> <p>"We can't give up our girls for a dozen fortunes. Rich or poor, we will keep together and be happy in one another."</p> <p>The old lady wouldn't speak to them for a time, but, happening to meet Jo at a friend's, something in her comical face and blunt manner struck the old lady's fancy, and she proposed to take her for a companion. This did not suit Jo at all; but she accepted the place, since nothing better appeared, and, to every one's surprise, got on remarkably well with her trasnable relative. There was an occasional tempest, and once Jo had marched home, declaring she couldn't bear it any longer; but Aunt March always cleared up quickly, and sent for her back again with such urgency that she could not refuse, for in her heart she rather liked the peppery old lady.</p> <p>I suspect that the real attraction was a large library of fine books, which was left to dust and spiders since Uncle March died. Jo remembered the kind old gentleman who used to let her build railroads and bridges with his big dictionaries, tell her stories about the queer pictures in his Latin books, and buy her cards of gingerbread whenever he met her in the street. The dim, dusty room, with the busts staring down from the tall book-cases, the cosy chairs, the globes, and, best of all, the wilderness of books, in which she could wander where she liked, made the library a region of bliss to her. The moment Aunt March took her nap, or was busy with company, Jo hurried to this quiet place, and, curling herself up in the big chair, devoured poetry,</p>
--	--

4. The young women have just entered society or come out into upper-class circles of socializing and courtship.

romance, history, travels, and pictures, like a regular bookworm. But, like all happiness, it did not last long; for as sure as she had just reached the heart of the story, the sweetest verse of the song, or the most perilous adventure of her traveller, a shrill voice called, "Josyphine! Josyphine!" and she had to leave her paradise to wind yarn, wash the poodle, or read Belsham's Essays,⁵ by the hour together.

Jo's ambition was to do something very splendid: what it was she had no idea, but left it for time to tell her; and, meanwhile, found her greatest affliction in the fact that she couldn't read, run, and ride as much as she liked. A quick temper, sharp tongue, and restless spirit were always getting her into scrapes, and her life was a series of ups and downs, which were both comic and pathetic. But the training she received at Aunt March's was just what she needed; and the thought that she was doing something to support herself made her happy, in spite of the perpetual "Josyphine!"

Beth was too bashful to go to school; it had been tried, but she suffered so much that it was given up, and she did her lessons at home, with her father. Even when he went away, and her mother was called to devote her skill and energy to Soldiers' Aid Societies, Beth went faithfully on by herself, and did the best she could. She was a housewifely little creature, and helped Hannah keep home neat and comfortable for the workers, never thinking of any reward but to be loved. Long, quiet days she spent, not lonely nor idle, for her little world was peopled with imaginary friends, and she was by nature a busy bee. There were six dolls to be taken up and dressed every morning. Beth was a child still, and loved her pets as well as ever; not one whole or handsome one among them: all were outcasts till Beth took them in; for, when her sisters outgrew these idols, they passed to her, because Amy would have nothing old or ugly. Beth cherished them all the more tenderly for that very reason, and set up a hospital for infirm dolls. No pins were ever stuck into their cotton vitals; no harsh words or blows were ever given them; no neglect ever saddened the heart of the most repulsive, but all were fed and clothed, nursed and caressed, with an affection which never failed. One forlorn fragment of *dollanity* had belonged to Jo; and, having led a tempestuous life, was left a wreck in the rag-bag, from which dreary poor-house it was rescued by neat little cap, and, as both arms and legs were gone, she hid these deficiencies by folding it in a blanket, and devoting her best bed to this chronic invalid. If any one had known the care lavished on that dolly, I think it would have touched their hearts, even while they laughed. She brought it bits of bouquets; she read to it, took it out to breathe the air, hidden under her coat; she sung it lullabys, and never went to bed without kissing its dirty face, and whispering tenderly, "I hope you'll have a good night, my poor dear."

Beth had her troubles as well as the others; and not being an angel,

⁵ William Belsham's *Essays, Philosophical, Historical, and Literary* (1789, 1791), a two-volume collection of thirty-five edifying essays, sharply contrasts with Jo's preference for fiction, adventure, and humor.

but a very human little girl, she often "wept a little weep," as Jo said, because she couldn't take music lessons and have a fine piano. She loved music so dearly, tried so hard to learn, and practised away so patiently at the jingling old instrument, that it did seem as if some one (not to hint Aunt March) ought to help her. Nobody did, however, and nobody saw Beth wipe the tears off the yellow keys, that wouldn't keep in tune when she was all alone. She sung like a little lark about her work, never was too tired to play for Marmee and the girls, and day after day said hopefully to herself, "I know I'll get my music some time, if I'm good."

There are many Beths in the world, shy and quiet, sitting in corners all needed, and living for others so cheerfully, that no one sees the sacrifices till the little cricket on the hearth stops chirping,⁶ and the sweet, sunshiny presence vanishes, leaving silence and shadow behind.

If anybody had asked Amy what the greatest trial of her life was, she would have answered at once, "My nose." When she was a baby, Jo had accidentally dropped her into the coal-hod, and Amy insisted that the fall had ruined her nose forever. It was not big, nor red, like poor "Petey's";⁷ it was only rather flat, and all the pinching in the world could not give it an aristocratic point. No one minded it but herself, and it was doing its best to grow, but Amy felt deeply the want of a Grecian nose, and drew whole sheets of handsome ones to console herself.

"Little Raphael,"⁸ as her sisters called her, had a decided talent for drawing, and was never so happy as when copying flowers, designing fancies, or illustrating stories with queer specimens of art. Her teachers complained that instead of doing her sums, she covered her slate with animals; the blank pages of her atlas were used to copy maps on, and caricatures of the most ludicrous description came fluttering out of all her books at unlucky moments. She got through her lessons as well as she could, and managed to escape reprimands by being a model of deportment. She was a great favorite with her mates, being good-tempered, and possessing the happy art of pleasing without effort. Her little airs and graces were much admired, so were her accomplishments; for beside her drawing, she could play twelve tunes, crochet, and read French without mispronouncing more than two-thirds of the words. She had a plaintive way of saying, "When papa was rich we did so-and-so," which was very touching; and her long words were considered "perfectly elegant" by the girls.

Amy was in a fair way to be spoiled; for every one petted her, and her small vanities and selfishnesses were growing nicely. One thing, however, rather quenched the vanities; she had to wear her cousin's clothes. Now Florence's mamma hadn't a particle of taste, and Amy

⁶ Reference to Charles Dickens's *Criquet on the Hearth* (1845).

⁷ A sympathetic, large-nosed character from *The Home, or Family Cares and Family Joys* (1819) (1849) (1843) by Swedish author Fredrika Bremer.

⁸ Reference to the great early modern Italian painter Raffaello Sanzio (1483-1520), or Raphael.

— chuděrky — stejně nedostanou, až teprve ve tři hodiny odpolehne, když se vrátí domů.

»Mazli se se svými kotaty, a ať už tě nebolí hlava, Bětuňko! S Bohem, mami! Jsem to dnes povedená čeládka, ale vrátíme se za to jako učení andělé. Tak poď, Markétko,« a Jožka vylétla z domova, cític, že se pouštíci nevydávají na cestu tak, jak by měli.

Než zabrnul za roh, obvyčejně se ohlédl; neboť matka pokaždé stála u okna, aby se ještě na dcerky usmála anebo jim pokynula rukou. A děvčátům vždy se zdálo, že by jim bez tohoto pozdravu cosi chybělo. A ať byly v jakékoliv náladě, poslední pohled na matčinu tvář působil na ně jako sluneční paprsek.

»Měla nám dnes maminka zahrozit pěší a ne se na nás usmívat. Zasloužily bychom si toho; jsme takové nevědecké holky!« začala Jožka, nacházejíc spravedlivou odplatu v blávné cestě a ostrém větru.

»Neuživej takových hrubých výrazů,« zahušela Markéta zpod závoje, do kterého se zaháhlila jako jeptiška nasycená světa.

»Užívám ráda silných slov, která něco znamenají,« utrhla se Jožka, a zachytila klobouk, jenž se jí již níž poroučel s hlavy.

»Sobě si říkej, jak chceš; ale já nejsem holka, rozumíš? Zakazuj ti jednou pro vždy, abys mne tak jmenovala.«

»Jsi zmizla jako rohlík a k tomu ještě rozvzaná jako staré housle, a to jen proto, že nemůžeš žít v přepychu a nádhře. Nebožátko! Jenom počkej, až zbohátnu, pak budeš mít kočár a zmizlunu a sítěvčky s vysokými podpatky a kytičky, ba i zrzavé chlapce, se kterými se budeš bavit!«

»Jsi hrozně směšná, Jožko!« smála se Markéta se stínem nesmyslu, a zdálo se jí, jako by pojechnou všechna tíže s ní byla spadla.

»Štěstí pro tebe, že jsem směšná; kdybych se tvářila tak kysele a nešťastně jako ty, to by to u nás pěkně dopadalo! Zaplat' Pan Bůh, že vždycky něco vyšťátrám, co mne udržuje ve veselé náladě! Tak již ne-

kněky, a vrať se domů v dobrém rozmaru! Na shledanou, dušínko!«

A Jožka na rozloučenou poklepala sestře na rameno jakoby na povzbuzenou. Potom daly se každá jiným směrem, a obě zahřívajíce si ruce o teplý koštěc, snažily se vypadat spokojené přes větrné počasí a nepřijemnou práci a přes neukojené touhy mládí bažično po veselí.

Když pan March, poskytnuv pomoc příteli do neštěstí upadlému, přišel o veškeré jmění, nejstarší dvě dcerky prosily, aby si směly samy chleba vydělávat.

A rodiče ochotně vyhověli jejich žádosti, jsouce přesvědčení, že není nikdy příliš brzy pěstovat odhodlanost, plní a neodvislost; a tak obě dívky vrhly se do práce s onou upřímnou dobrou vůlí, která přes rozmanité překážky má úspěch zajištěn. Markéta našla si místo vychovatelky a se svými nepatrnými příjmy pokračovala se za velmi bohatou. Jak se upřímně přiznávala, »mlouvala přepych a nádhěru«, a chudoba ji ukrutně soužila. Nesla ji tíže než mladší sestry, poněvadž se pamatovala na dobu, kdy jejich domov býval krásný a život v něm samé pohodlí a samá radost a nedostatek věcí neznánu. Snažila se poláct záviat a nespokojenost; než bylo pochopitelné, že jako mladá dívka dýchala po pěkných věcech, po veselých přítelkyních, po vzdělání a po šťastném životě. U Kimi měla denně před očima vše, po čem tolik prahla; starší sestry Markétčiných světců chodily již »do společnosti«, a Markéta nejednou zahlédla půvabné, večerní úbohy a kytičky a zaslechl živé rozpravy o divadle, koncertech, sáňkových výletech a jiných radovánkách a viděla, jak peníze, které by byly pro ni znamenaly holtové jmění, se tam vyhazují na hlouposti a malichernosti. Nebohá Markéta si zřídkla stěžovala; avšak počít křivdy ji někdy roztrpčoval ke všemu na světě. Neuvědomila si až dosud, jak je bohatá na ony dary, které jediné doveudou činiti život blaženým.

Jožu náhodou si oblíbila teta Marchová, stará a chromá paní, jež potřebovala k obsluze nějaké čipené osoby. A když na rodinu Marchovou dolehla bída, bezděmná a zámožná teta se nabídlá, že si jednu dcerku

vezme za vlastní, a náramně se urazila, když odmítli její přátelskou pomoc. Marně připomínali známí Marchovinu, že se tím zbavili věškeré naděje na dědictví po bohaté příbuzné; nežní rodiče vždy jen odpovídali:

»Nedáme svých dětí ani za všechny statky světa. Bohatí anebo chudí — zůstaneme pohromadě a budeme šťastni vespolek.«

Jeťta Marchová se na ně dlouho hněvala; ale jednou se náhodou u známých s Jožou, a směšná její tvář a neohrabané způsobů tak starou paní zaujaly, že dívka vyzvala, aby se stala její společnicí. Jožu sice nabídka tuze nevábila; než přijala místo, poněvadž se nic lepšího nemaskytovalo, a k nemalému úžasu celé rodiny vycházela se svou popudlivou příbuznou známé. Tu a tam stihla se sice mezi nimi bouřit, a jednou dokonce Joža přichla domů prohlašujíc, že toho již déle nevydrží; avšak stará paní se rychle udobřila a posílala pro ni s tak důtklivou žádostí, že Joža nemohla odepřít, poněvadž v srdci měla prudkou tetu přece jen velmi ráda.

Největším však lákadlem pro Jožu byla tam — podle svého soudu — bohatá knihovna, plněká zájímavých knih, která po smrti strýce Marche byla zůstavena práchu a pavoukům na pospas. Joža pamatovala se dobře na laskavého starého pána, jenž ji vždy dovoloval stavět železnice a mosty z obrovských slovníků. A jak ji vyjádřel pohádky o podivných obrázcích, kterými se latinské jeho knihy jen hemžily, a jak ji kupoval perník, kdykoliv ji pokal na ulici. Tmavý, zaprašený pokoj, kde na ni s vysokých skříní shlížela různá popíší, kde stála pohodlná křesla, polokoule, a co nehlavnějšího — řady knih, ve kterých se mohla libovolně probírat, byl pro ni neizrokošnější ráj. V okamžiku, kdy tetu Marchovou přepadla dřmota, anebo když přišli hosté, Joža ihned uchýlila se do tichého tohoto koutku, a schoulivši se do lenošky, hlala básně, romány, dějepis, cestopisy jako pravý knihomol. Než žel! Jako vůbec všechno šlešit, tak obyčejně ani tyto chvílky oddechu netrvaly nikdy dlouho. Sotva Joža

dospěla k nejnapínavějšímu bodu děje nebo k nejsilnější sloze básně anebo k nebezpečnějšímu dobrodružství svého cestovatele, již se ozval pronikavý hlas: »Jo—si—fi—no! Jo—si—fi—no!« a volky nevolky musla opustiti svůj ráj a znova poslušně navinovat bavlnu, koupit pudla nebo předčítat »Belshamovy Úvahy«.

Jožinou tížádosť bylo vykonat něco neslýchaného, co by naplnilo podivem celý svět. Co by to mělo být, to sama dosud ani netušila, a ponechávala času, aby otázku tu rozluštil; zatím ji nevěčně sužilo, že nemůže číst, skočit a jezdit na koni tolik, kolik by si přála. Prudká povaha, ostrý jazyk a nepokojný duch uživatně ji vhaněly do všelijakých nepřijímatostí; život Jožin byl vlastně řadou drobných kotrmelců, směšných a vážných zároveň. Ale vycvik, kterého se ji dostalo u tetu Marchové, jí výborně posloužil, a myšlenka, že si sama vydělává na živobytí, ji blažila přes věčné tetino volání: »Jo—si—fi—no!«

Běta byla příliš cistýchava, aby chodila do školy. Zkusili ji tam poslat, avšak trpěla tolik, že se toho vzdala; učil ji tedy doma pan Marche sám. A nyní, když otec meškal ve válce a matka věnovala téměř všechny své síly a svoji zručnost »Společu ku podpoře vojáček«, Bětuška sama věrně se vzdělávala a dělala to, jak nepoctivěji dovedla. Byla drobný domácí cvrček a pomáhala Haně udržovat útulný a pohodlný domov pro ty, které pracovaly, a nikdy nebažila po jiné odměně, jenom aby ji měli všichni rádi. Trávila dlouhé dny v klidu, ale nikdy ani na okamžik nelenošila a nevěděla, co je smutek, neboť malý její svět byl zaláhněn vysněnými přáteli, a ona k tomu všemu byla od přírody ohná vělká. Počovala o šest loutek; každé ráno je oblékala — bylat dosud učimé dítě — a mluvila své panenky, ač ani jedinká nebyla již ani celá ani ležká. Byli to vesměs vyvřenci, které Běta přijala pod svou ochranu; když totiž sestry odrostly těmto modlám, přenechaly je Bětě, ježto Růžena nechěla mít ani nic starého ani ošklivého. A Bětuška zase právě pro tyto jejich nedostatky je měla ráda a založila si nemocnici pro churavé loutky. Nikdy nezabodávala do hrdých

jejich tlak špendlíků, nikdy je nezaspávala ani tvrdými slovy ani ranami, nikdy nezanebávala ani tu nejserednější, ale krmila, oblékala, ošetrovala a milovala všechny laskou, která nikdy nehasne. Jedna taková nevšechny laskou, loutky náležela svého času Jože; a po bohá zřícenina loutky vedla velmi boulivý život, neváž u první své velitelky vedla velmi boulivý život, rozpadla se v trosky, a ty byly uvrženy do pytle na hadry. Z pustého toho chudobince Běta je vysrobodila a vzala ve svou péči. Protože panenka neměla již tena, uvázala ji na hlavu rozlomilý čepček, a ježto ji chyběl ruce i nohy, zabalila mrzačka do prostěradla, a uložila ho do nejlepší postýlky. A bylo věru dojmavé pozorovat, s jakou něhou Běta panenku opatrovala. Přinášela ji květiny, četla ji, brala ji na čerstvý vzduch, skrývala ji pod kabátkem, zpívala ji ukořebavky a nikdy neulehla, aby nebyla prve políbila špinavou její tvář a nezasepala: »Doufám, že budeš dobře spát, nebožátko!«

Ale i Bětuška, jako ostatní sestry měla svoje svízele; a ježto nebyla anež, nýbrž holčička z masa a krve, často si »v koutečku zaplakala«, jak Joža říkala. Hlavně ji trápilo, že se nemohla učiti na klavír a neměla pék něho piana. Tak vášnivě milovala hudbu, tak usilovně se snažila naučiti se jí a tak trpělivě se cvčila na rozladěném starém nástroji, že by byla věru zasluhovala, aby se byl někdo nad ní slioval (nemluvě ani o tetě Marchové) a pomohl jí. Avšak nikdo se neslioval, a nikdo neviděl, kterak střávala slzy se sežloutlých kláves stářého piana, jehož struny již ani nedržely ladění. Zpívala při práci jako skřivánek a nikdy ji neomrzelo hrát matce a sestrám, a den co den si důlanlivě slibovala: »Však se jednou naučím pořádně hrát, budu-li jen plhá.«

Jeť mnoho Bětušek na světě, skromných a tichých, které sedí v koutku a vycházejí ze svých úkrytů jen tehdy, potřebuje-li někdo jejich služeb. Žijí pro druhé tak radostně, že nikdo neznamená jejich obětí, leda až tehdy, když malý domáci cvrček přestane cvrčet, a něžná hřejivá bylost zmizí, zanechávajíc za sebou smutek a stín. —

Kdyby se byl někdo optal Ruženy, co ji na světě nejvíce souží, byla by bez rozpaků odpověděla: »Můj nos.« Když byla ještě malé děcko, Jožka ji jednou upustila do truhlíku na uhlí, a nešťastná ta přilodila pry, jak Ruža tvrdila, zhyzdila ji nosík na věky. Nedyi ani velký ani červený, spíše tak trošinku rozplácý, a veškeré macání a tahání mu nedodalo aristokratického rázu. Mimo ni nikdo si toho ani nevšiml, ale ji nesmírně trápilo, že nemá řeckého nosu, a aby se potěšila, pokreslila často celé čtvrtky papíru pěknými nosy.

»Maty Rafael,« jak sestry Ruženu nazývaly, měla rozhodně nadání ke kreslení a nikdy nebyla spokojenější, jako malovala-li květiny a víly, anebo když podivnými ukázkami svého umění zdobila pohádkové knížky. Učitelé si stěžovali, že pokrývá svou tabulku zvířaty místo číslicemi. Na prázdné stránky v atlasu kreslila mapy, a pitvorné karikatury všemožného druhu vypadávaly jí z knih v neuvěřitelných okamžicích. Prošla vždy učebnými předměty s velmi dobrým úspěchem a podarilo se jí obyčejně umknouti pokárání tím, že se ve škole vzorně chovala. Spolužáčky ji měly rády, poněvadž byla dobrostředná a obdařená tím šťastným uměním, že se dovedla zalbit, aniž se tuze drala do popředí.

Přavbým jejím způsobům se všechny díky bez rozdílu nesmírně podivovaly, rovněž i jejím vědomostem; neboť dovedla nejen krásně kreslit, nýbrž i zahrát dvacet písniček na klavír a háčkovat a číst francouzsky tak dobře, že vyslovila chybně pouze dvě třetiny slov. Mívala ve zvyku říkat unylým hláskem: »Dokud tatínek býval bohatý, dělaly jsme to tak a tak,« což znělo velmi dojemně; a dlouhá, často zkomolená její slůvka pokládaly kamarádky za »dokonale elegantní«.

Ruža byla do jisté míry velmi rozhlášená: kde kdo se s ní mazlil. A není tedy divu, že její ještnost a sobectví se utěšeně rozvíjely.

Jedna věc však držela její mavnost poněkud na uzdě: musila nosit šaty po své sestřenci. A Flořina »mama« nevyňkala obzvláštním vkusem. Ružu strašně trápilo, musela-li chodit v červeném klobouku místo v

modřem a v nevkusných šatech a barevných zastiřích, které ji »nepadly«. Sotro bylo sice zhotoveno z dobré látky a nepatrně ohmošeno; ale křiklavost barev urážela Růžinu umělecké oko, zvláště toho roku, kdy dostala šaty temně červené se žlutými tečkami bez jakékoliv jiné ozdoby.

»Jediné to mně ještě usmňuje,« světila se jednou Markétce, máje oči plné slz, »že mi maminka nedělá záložek na sukni, když jsem nehodná, jako to dělá maminka Maice Parkové. To je ti, drahá Markétko, něco hroziťanského! Vždyť někdy Maice, je-li obzvláště neposlušná, nedosahuje sukne skoro ani ke kolennům, a ona vůbec nemůže jít do školy. Když si pomyslím na takové pokroty, hned se smírím i se svým rozpleklým nosem i se svým rudým, žlutě tečkovanými šaty.«

Markéta byla Růžina důvěrnice a karatelka, a po-
divnou hrou náhody prudká Jožka byla opět důvěrníci nežné Betušky. Jediné Jože zpodobalo se plaché dítě ze svých myšlenek a nápadu, a zase naopak na vyálhlov sestru měla Běta nevědomky větší vliv než kterýkoliv jiný člen rodiny. Stejně i Markéta s Jožou znamenaly pro sebe navzájem velmi mnoho; každá pak si vzala jednu mladší sestru pod ochranu a bořily nad nimi, aťci po svém vlastním způsobu. »Hrály si na maminku«, jak tomu říkaly, kladouce na místo odložených loutek Růžu a Bětu, o které se staraly s mateřským pudem malých žen. —

»Neví některá z vás nic zajímavého? Byl to dnes strašně pochmurný den, a člověk věru umírá touhou slyšet něco hodně veselého,« ozvala se Markétka, když večer zasedli k ští.

»Zažila jsem odpoledne u tetý Marchové podivnou příhodu. Vyzrála jsem na ni důkladně, a hned vám povím jak,« zasmála se Jožka, jež tuze ráda vyprávěla.

»Předčítala jsem zase toho nekonečného Belshama a jako obyčejně i tentokrát jsem nad ním zívala; však ani teta nikdy dlouho nevydrží poslouchat, a sotva přečtu několik řádek, začne klímat. Jindy ovšem ihned vtáhnu z kapsy jinou zajímavější knížku a čtu o závod, dokud se teta neprobudí. Ale dneska jsem byla do-

opravy ukrutně ospalá a zrovna ve chvíli, kdy teta zvedla hlavu, zívla jsem »na celé kolo«. Oborila se na mne přísně, proč pry tolik otvíráš ústa, jako bych chtěla spolknout celého Belshama.

»Kéž bych ho jen mohla spolknout, aby už s ním byl jednou konec,« zvolala jsem.

»A tu mně učinila dlouhé kázání o mých hříších a poručila mi, abych tše seděla a přemýšlela o nich, a pak se na okamžik »pohrouzila do sebe«. Věděla jsem, že se tak hned »nevynoří«, a proto, sotva že se ji čepec začal klátit sem a tam, popadla jsem »Vítánie Wápe-feldského«*) a čela o všecko pryč, dívajíc se jedním okem na tetu a druhým do knihy. Když jsem došla k místu, kde se všichni svalili do vody, zapoměla jsem se a nahlás se zasmála. Teta otevřela oči; a snad proto, že ji spánek trochu lépe naladil, vyzvala mě, abych pry ji přečetla kousek z té lehkovazné knihy, již dávám přednost před úcyhodným a poučným Belshamem. Četla jsem, jak nevyrazněji jsem dovedla, a povídka se jí, bylo vidět, náramně líbila. Ale řekla pouze:

»Nerozumím, oč jde; čti, dítě, od začátku...«

»Začala jsem tedy znovu. Jednou byla jsem dokonce tak zlomyslná, že jsem na nejnepřívětivějším místě pře-
stala a nevině se optala: »Bojím se, tetičko, že vás to unavuje; neměla bych už toho nechat?«

»Spěšně sebrala z klína pletení, které jí vypadlo z ruky, zamračeně mská po mně okem, a odbyla mě krátce:

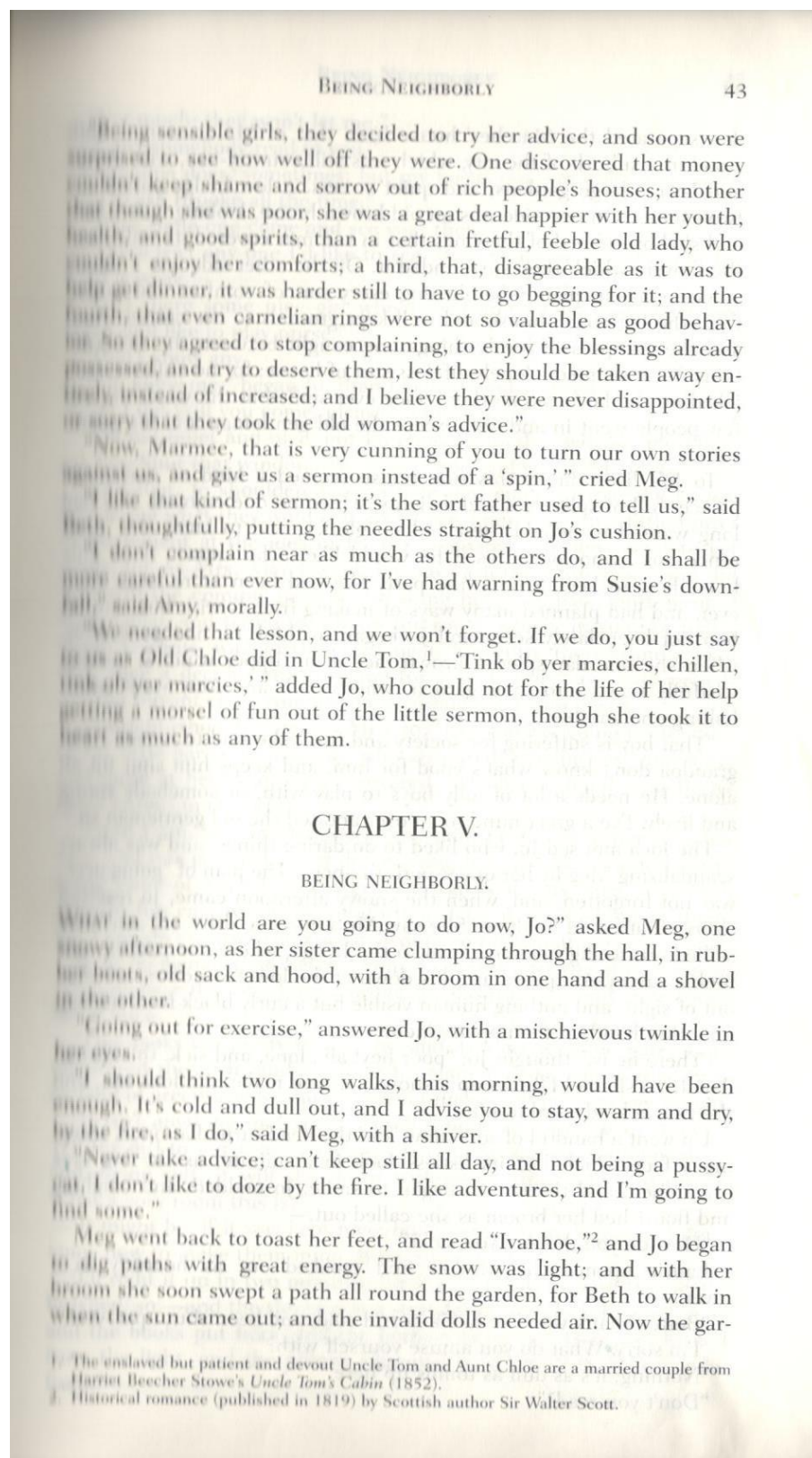
»Doči kapitolu, a nebud' prostořeká, slečinko!«

»Přiznala se, že ji kniha zajímá?« vyzvídala Markéta.

»Co tě napadá! Ale dost na tom, že opustila starého Belshama pro světskou knížku. A když jsem se odpoledne vrátila pro rukavice, které jsem si zapomněla, seděla vám všechna zahloubána do Vítánie a neslyšela ani, jak se v předstíni směju a tancuju radostí, neboť je jisto, že mi nyní kynou zlaté časy. Jaký krásný život by mohla

*) Od O. Goldmithe; z nejoblíbenějších románů celé anglické literatury.

Příloha 5: Úryvek č. 4 v originále a překladu

den separated the Marches' house from that of Mr. Laurence; both stood in a suburb of the city, which was still country-like, with groves and lawns, large gardens, and quiet streets. A low hedge parted the two estates. On one side was an old brown house, looking rather bare and shabby, robbed of the vines that in summer covered its walls, and the flowers which then surrounded it. On the other side was a stately stone mansion, plainly betokening every sort of comfort and luxury, from the big coach-house and well-kept grounds to the conservatory, and the glimpses of lovely things one caught between the rich curtains. Yet it seemed a lonely, lifeless sort of house; for no children frolicked on the lawn, no motherly face ever smiled at the windows, and few people went in and out, except the old gentleman and his grandson.

To Jo's lively fancy this fine house seemed a kind of enchanted palace, full of splendors and delights, which no one enjoyed. She had long wanted to behold these hidden glories, and to know the "Laurence boy," who looked as if he would like to be known, if he only knew how to begin. Since the party she had been more eager than ever, and had planned many ways of making friends with him; but he had not been lately seen, and Jo began to think he had gone away, when she one day spied a brown face at an upper window, looking wistfully down into their garden, where Beth and Amy were snow-balling one another.

"That boy is suffering for society and fun," she said to herself. "His grandpa don't know what's good for him, and keeps him shut up all alone. He needs a lot of jolly boys to play with, or somebody young and lively. I've a great mind to go over and tell the old gentleman so."

The idea amused Jo, who liked to do daring things, and was always scandalizing Meg by her queer performances. The plan of "going over" was not forgotten; and, when the snowy afternoon came, Jo resolved to try what could be done. She saw Mr. Laurence drive off, and then sallied out to dig her way down to the hedge, where she paused, and took a survey. All quiet; curtains down at the lower windows; servants out of sight, and nothing human visible but a curly black head leaning on a thin hand, at the upper window.

"There he is," thought Jo; "poor boy! all alone, and sick, this dismal day! It's a shame! I'll toss up a snow-ball, and make him look out, and then say a kind word to him."

Up went a handful of soft snow, and the head turned at once, showing a face which lost its listless look in a minute, as the big eyes brightened, and the mouth began to smile. Jo nodded, and laughed, and flourished her broom as she called out,—

"How do you do? Are you sick?"

Laurie opened the window and croaked out as hoarsely as a raven,—

"Better, thank you. I've had a horrid cold, and been shut up a week."

"I'm sorry. What do you amuse yourself with?"

"Nothing, it's as dull as tombs up here."

"Don't you read?"

"Not much; they won't let me."

"Can't somebody read to you?"

"Grandpa does, sometimes; but my books don't interest him, and I hate to ask Brooke all the time."

"Have some one come and see you, then."

"There isn't any one I'd like to see. Boys make such a row, and my head is weak."

"Isn't there some nice girl who'd read and amuse you? Girls are quiet, and like to play nurse."

"Don't know any."

"You know me," began Jo, then laughed, and stopped.

"So I do! Will you come, please?" cried Laurie.

"I'm not quiet and nice; but I'll come, if mother will let me. I'll go ask her. Shut that window, like a good boy, and wait till I come."

With that, Jo shouldered her broom and marched into the house, wondering what they would all say to her. Laurie was in a little flutter of excitement at the idea of having company, and flew about to get ready for, as Mrs. March said, he was "a little gentleman," and did honor to the coming guest by brushing his curly pate, putting on a fresh collar, and trying to tidy up the room, which, in spite of half a dozen servants, was anything but neat. Presently, there came a loud ring, then a decided voice, asking for "Mr. Laurie," and a surprised-looking servant came running up to announce a young lady.

"All right, show her up, it's Miss Jo," said Laurie, going to the door of the little parlor to meet Jo, who appeared, looking rosy and kind, and quite at her ease, with a covered dish in one hand, and Beth's three kittens in the other.

"Here I am, bag and baggage," she said, briskly. "Mother sent her love, and was glad if I could do anything for you. Meg wanted me to bring some of her blanc-mange; she makes it very nice, and Beth thought her cats would be comforting. I knew you'd shout at them, but I couldn't refuse, she was so anxious to do something."

It so happened that Beth's funny loan was just the thing; for, in laughing over the kits, Laurie forgot his bashfulness, and grew sociable at once.

"That looks too pretty to eat," he said, smiling with pleasure, as Jo uncovered the dish, and showed the blanc-mange, surrounded by a garland of green leaves, and the scarlet flowers of Amy's pet geranium.

"It isn't anything, only they all felt kindly, and wanted to show it. Tell the girl to put it away for your tea; it's so simple, you can eat it; and being soft, it will slip down without hurting your sore throat. What a cosy room this is."

"It might be, if it was kept nice; but the maids are lazy, and I don't know how to make them mind. It worries me, though."

"I'll right it up in two minutes; for it only needs to have the hearth brushed, so—and the things stood straight on the mantel-piece, so—and the books put here, and the bottles there, and your sofa turned from the light, and the pillows plumped up a bit. Now, then, you're fixed."

And so he was; for, as she laughed and talked, Jo had whisked things into place, and given quite a different air to the room. Laurie watched her in respectful silence; and, when she beckoned him to his sofa, he sat down with a sigh of satisfaction, saying, gratefully,—

"How kind you are! Yes, that's what I wanted. Now please take the big chair, and let me do something to amuse my company."

"No; I came to amuse you. Shall I read aloud?" and Jo looked affectionately toward some inviting books near by.

"Thank you; I've read all those, and if you don't mind, I'd rather talk," answered Laurie.

"Not a bit; I'll talk all day if you'll only set me going. Beth says I never know when to stop."

"Is Beth the rosy one, who stays at home a good deal, and sometimes goes out with a little basket?" asked Laurie, with interest.

"Yes, that's Beth; she's my girl, and a regular good one she is, too."

"The pretty one is Meg, and the curly-haired one is Amy, I believe?"

"How did you find that out?"

Laurie colored up, but answered, frankly, "Why, you see, I often hear you calling to one another, and when I'm alone up here, I can't help looking over at your house; you always seem to be having such good times. I beg your pardon for being so rude, but sometimes you forget to put down the curtain at the window where the flowers are; and, when the lamps are lighted, it's like looking at a picture to see the fire, and you all round the table with your mother; her face is right opposite, and it looks so sweet behind the flowers. I can't help watching it. I haven't got any mother, you know;" and Laurie poked the fire to hide a little twitching of the lips that he could not control.

The solitary, hungry look in his eyes went straight to Jo's warm heart. She had been so simply taught that there was no nonsense in her head, and at fifteen she was as innocent and frank as any child. Laurie was sick and lonely; and, feeling how rich she was in home-love and happiness, she gladly tried to share it with him. Her brown face was very friendly, and her sharp voice unusually gentle, as she said,—

"We'll never draw that curtain any more, and I give you leave to look as much as you like. I just wish, though, instead of peeping, you'd come over and see us. Mother is so splendid, she'd do you heaps of good, and Beth would sing to you if I begged her to, and Amy would dance; Meg and I would make you laugh over our funny stage properties, and we'd have jolly times. Wouldn't your grandpa let you?"

"I think he would, if your mother asked him. He's very kind, though he don't look it; and he lets me do what I like, pretty much, only he's afraid I might be a bother to strangers," began Laurie, brightening more and more.

"We ain't strangers, we are neighbors, and you needn't think you'd be a bother. We want to know you, and I've been trying to do it this ever so long. We haven't been here a great while, you know, but we have got acquainted with all our neighbors but you."

"You see grandpa lives among his books, and don't mind much what

happens outside. Mr. Brooke, my tutor, don't stay here, you know, and I have no one to go round with me, so I just stop at home and get on as I can."

"That's bad; you ought to make a dive, and go visiting everywhere you are asked; then you'll have lots of friends, and pleasant places to go to. Never mind being bashful, it won't last long if you keep going."

Laurie turned red again, but wasn't offended at being accused of bashfulness; for there was so much good-will in Jo, it was impossible not to take her blunt speeches as kindly as they were meant.

"Do you like your school?" asked the boy, changing the subject, after a little pause, during which he stared at the fire, and Jo looked about her well pleased.

"Don't go to school; I'm a business man—girl, I mean. I go to wait on my aunt, and a dear, cross old soul she is, too," answered Jo.

Laurie opened his mouth to ask another question; but remembering just in time that it wasn't manners to make too many inquiries into people's affairs, he shut it again, and looked uncomfortable. Jo liked his good breeding, and didn't mind having a laugh at Aunt March, so she gave him a lively description of the fidgety old lady, her fat poodle, the parrot that talked Spanish, and the library where she revelled. Laurie enjoyed that immensely; and when she told about the prim old gentleman who came once to woo Aunt March, and, in the middle of a fine speech, how Poll had tweaked his wig off to his great dismay, the boy lay back and laughed till the tears ran down his cheeks, and a loud popped her head in to see what was the matter.

"Oh! that does me lots of good; tell on, please," he said, taking his feet out of the sofa-cushion, red and shining with merriment.

Much elated with her success, Jo did "tell on," all about their plays and plans, their hopes and fears for father, and the most interesting events of the little world in which the sisters lived. Then they got to talking about books; and to Jo's delight she found that Laurie loved them as well as she did, and had read even more than herself.

"If you like them so much, come down and see ours. Grandpa is out, so you needn't be afraid," said Laurie, getting up.

"I'm not afraid of anything," returned Jo, with a toss of the head. "I don't believe you are!" exclaimed the boy, looking at her with much admiration, though he privately thought she would have good reason to be a trifle afraid of the old gentleman, if she met him in some of his moods.

The atmosphere of the whole house being summer-like, Laurie led the way from room to room, letting Jo stop to examine whatever struck her fancy; and so at last they came to the library, where she clapped her hands, and pranced, as she always did when especially delighted. It was lined with books, and there were pictures and statues, and dis-tinct little cabinets full of coins and curiosities, and Sleepy-Hollow chairs, and queer tables, and bronzes; and, best of all, a great, open fireplace, with quaint tiles all round it.

Large and comfortable upholstered armchairs with bolstered seat, high back, and low arms.

nedolavši, aby nevnesla trochu žertovného veselí do
malého matčina kazání, ač si je vzala k srdci stejně
vědně jako truhle sestry.

V.

SOUSEDE.

»Co máš zas u všech všudy za lubem, Jožo?« ptala
se Markétka jednoho chumelivého odpoledne, když
se sestra hnala se chodbou v přezuvkách, ve starém plášti
a klobouku a s košíčkem v jedné a s lopatou v druhé
ruce.
»Jdu se proběhnout,« odsekla Jožka s rozpusklým
zábleskem v očích.

»Napocházela ses již dnes dost a dost. Venku
mrzne, jen to praští, a je už skoro tma; radím ti tedy,
abys raději zůstala v suchu a teple u krbu,« domlou-
vala Jože Markétka, klepajíc se zimou.

»Neprosím se nikoho o radu; nevydržím sedět celý
den jako zařezaná, a kočka taky nejsem, abych klimala
u ohně. Mám ráda dobrodružství a jdu si nějaké vy-
hledat.«

Markétka, ohřívajíc si nad ohništěm nohy, zabrala se
znovu do čtení *Ivanhoa*,*) a Joža jala se s velkou hor-
livostí razit si ve sněhu cestu, a netrvalo dlouho a umetla
košíčkem kolem zahrady stezičku, aby si sem Běta se
svými churavými loutkami mohla vyjít na procházku.
Zahrada oddělovala Marchův domek od domu páne
Lorencova. Obě budovy stály v předměstí města, které
se svými stinnými lesiky a trávníky, velkými zahra-
dami a tichými ulicemi zachovalo si, jistě venkovský
ráz. Nizký plot dělil obě stavení. Na jedné straně krčil
se starý, hnědý domek, vzhledu poněkud holeho, a oš-
mělého — zvláště nyní v zimě, kdy viná réva, která
v létě zakrývala jeho stěny, byla zbavena listů, a kdy
nekvetly květiny, které jej vroubily kolem dokola. Na
druhé straně vypínal se výstavný dům, zřejmě svědčící

*) Nejznámější román Sira Waltera Scotta.

o přepychu a pohodlí, od rozáhlé kočárové kolny a
vkusně upravené zahrady až po skleník a po všechny
ty rozkošné věci, které člověk tu a tam zahlédl za bo-
hatými záclonami. A přece se to zdálo dům neživý a
pustý; neboť na trávníku před ním nikdy nedováděly
dětí, ani mateřská tvář nikdy se neusmála z jeho oken
a nímto starého pána a jeho vnuka málo lidí tam přchá-
zelo a odcházelo.

Joža však ve své živé obrazovnosti malovala si
sousední dům jako nějaký zakletý zámek, plný kráasy
a nádhery, ze které se nikdo netěšil. Dávnो již si přála
zhlédnout všechny ty skryté poklady a důvěrněji se se-
známit s »Lorencovým chlapcem«, jenž — zdálo se —
také by se byl tuze rád s nimi spřátelil, jen kdyby byl
věděl, jak a kterak.

A od té doby, co se s ním setkala u Gardi-
neru, ještě více toužila navázat s ním přátelství a kula
rozičné plány, jak věc zaonačit. Ale v posledním čase
nebylo Loryka vůbec vidět a Joža už se domnívala,
že odcestoval; až jednoho dne opět zočila snědou jeho
tvář přitisknutou k oknu. Hleděl tesklivě k nim do za-
hrady, kde se právě Běta s Růžou koulovaly.

»Tomu chlapci chybí společnost a zábava,« pravila
si tehdy sama k sobě. »Jeho dědeček nemá ani potuchy,
co by mu prospělo, a počáde ho jen zavírá. Potřeboval
by takhle několik veselých hochů, s kterými by si za-
skočil anebo nějakého mladého, čiperného společníka.
Mám sto chutí k nim zajít a starému pánovi to důkladně
vyloužit.«

Myšlenka ta Jožu nesmírně zaujala, neboť se ráda
pouštěla do odvážných činů a svými podivnými kousky
Markétku ustavičně pohoršovala. Na plán, »zajít k nim«
nezapomněla; a když nadešlo toho dne sněživé odpo-
ledne, Jožka se odhodlala zkusit, co lze dělat. Spa-
třila pana Lorence odjíždět, a tu bez meškání vyrazila
z domova, a proklestivši si košíčkem cestu až k nízkému
plotu, zastavila se a rozhlédla se obezřetelně kolem
sebe. Všude ticho; záclony v přízemí spuštěny, po slu-
žebnictvu ani památky, živé duše nikde nevidět, jen v

horním okně kmitá se černá, kadetavá hlava, opřená
hruznou rukou.

»I am soci.« pomyslí si Joža: »nebohý chlapec!
Takový pochmurný den, a on je tak docela samotný»

»opuštěný! Hanba! Hledím mu sněhovou kouli do
okna, snad se počítá do té a pak s ním promluví la-

skave slovíčko.«

A vzhůru letěla plná hrst sněhu; hlava se okamžitě
pozvedla, a s tváře razem zmizel smutek, velké oči se
rozjasnily a ústa se roztáhla k úsměvu. Joža na Loryka

zakývala, usmála se, a mávající košičkem, vykřikla:

»jak se máte? Jste nemocen?»

Loryk otevřel okno a zaskuhral jako havran:

»Děkuji, je mi už lépe. Měl jsem hroznou rymu, a
celý týden sedím doma.«

»To vás lituji. A čím pak si krátíte dlouhou chvíli?»

»Ničím. Je tu smutno jako v hrobě.«

»Což nečtete?»

»Ne mnoho; nechceji mi dovolit.«

»A nemohl by vám někdo předčítat?»

»Dědeček mi někdy čte; ale moje knížky ho nezají-

mají, a pana učitele Brooka*) nechci poříadě čtením
obtěžovat.«

»Nu, tak si tedy někoho pozvete.«

»Nevim o nikom, koho bych rád pozval. Hoši tropí
vždycky hrozný rámus, a mně z toho bolí hlava.«

»A nenašla by se nějak příjemná dívka, jež by vám
čela a vás bavila? Děvčata se chovají obyčejně tiše
a rády dělají ošetrovatelky.«

»Neznám žádné.«

»Znáte mne.« vyhlkla Jožka, ale hned se zamlčela
a dala se do smíchu.

»Aveí že známi! Ach, prosím vás, šla byste nahoru?»

vzkřikl Loryk.

»Nejsem sice tichá a příjemná, avšak přijdu, jestli
mi maminka dovolí. Půjdu se optat. Zavřete okno a
počkejte na mne.«

S těmi slovy vzala košič na rameno a pospíchala

*) Či Bratla.

domů, jsouc zvědavá, co tomu doma řeknou. Myslenka,
že přijde hosti, Loryka nemalo vzrušila; i běhal po po-
koi sem a tam a strojí se, neboť, jak paní Marchová
řekla, Loryk byl »malý gentleman«. Na počest vzácné
návštěvy ucecal si kučeravou hřívu, vzal si čistý límeček,
a snažil se uklidit svůj pokojík, který přes to, že v domě
bylo pul tuctu služek, vypadal všelijak, jenom ne pří-
větvě a sponádaně. Znenadání ozvalo se prudké trh-
nutí zvonce, poté rozhodným tónem se kdosi ptal po
»mladem panoví« a překvapená služka přihnala se na-
horu ohlásit »nějakou slečnu«.

»Dobrá, přiveďte ji sem; je to slečna Joža,« odpo-
vědl Loryk a chvátil ke dveřím přivítat Jožu, jež se
objevila na prahu, růžová a usmívavá a bez nejmenších
rozpaků. V jedné ruce nesla přikrytou mísu a v druhé
Bělna kotáta.

»Tak už jsem tady se vším všudy,« zvolala. »Ma-
minka vás pěkně pozdravuje, a těší prý i, mohu-li vám
prokázat přátelskou službu. Markétka posílá zde ně-
kolik mandlových »pusinek«; umí je znamenitě. A Bě-
tuška zase tři kotáta pro potěšení. Vim, že o ně ne-
obáte, ale nechtěla jsem ji pokazit radost, když se tolik
snažila pro vás něco udělat.«

A ukázalo se, že Běta měla znamenitý nápad, neboť
pro hravá kotáta zapomněl Loryk na svou ostýchavost
a naráz se s Jožou spřátelil.

»Cukroví vypadá příliš krásně, že je skoro škoda je
sníst,« pravil s úsměvem, když Jožka odkryla mísu
plnou »pusinek«, ozdobenou kolem dokola zeleným
lístím a rudými květy. Růžma zamilovaného čapího
misku.

»I to nic není, chtěly vám jen projevít malou pozor-
nost. Řekněte služce, aby vám je schovála k čaji; jsou
náramně lehké a jen se rozplynou, můžete je tedy s klí-
dem jíst přes to, že vás bolí v krku. Jaký to útulný
pokoi!»

»Byl by ještě útulnější, kdyby byl pěkně uklizen;
služky jsou však hrozně líné, a nevím, jak bych je pří-
měl k pořádnému uklizení. Někdy mne to už dopa-
luje.«

»Ve dvou minutách budete to zde mít jako v klicce; je pouze třeba zamést podlahu před ohništěm, tak — a uromat treky na těmto v krbu, tak — a knihy položit a uromat lahvičky tamhle, a otočit pohovku, aby vám semhle a lahvičky trošku našťast. Nu, a už je nesvítlo do očí a podušky trošku našťast. Nu, a už je to hotovo.«

A také bylo; neboť Joža za smíchu a hovoru uklidila věci na patřičné místo, a pokoj rázem nabyl docela jiné vzhledu. Loryk pozoroval ji s uctivým mlčením, a když mu pokynula na pohovku, sedl si se spokojeným povzděchem a řekl vděčně:

»Jak jste hodná! Ano, toho právě bylo potřeba. A teď si, prosím vás, sedněte do velké lenošky, a dovolte, abych vás bavil.«

»O, ne; já přišla pobavit vás. Měla bych vám snad něco číst?« a Jožka se toužebně zahleděla na řadu lákavých knih, stojících v nedaleké přilhrádce.

»Děkuju; tyhle všechny jsem už přečetl, a není-li vám to proti mysli, radši bych hovořil,« odvětil Loryk.

»Ani dost málo; budu mluvit třeba celý den, naznačíte-li mi o čem. Bětuška říká, že nikdy nevím, kdy přestat.«

»Je Bětuška ono. růžové děvčátko, které skoro pořádě sedí doma, a jen někdy vychází ven s košíčkem v ruce?« vyvídal se zájmem Loryk.

»Ano, to je Běta; je můj mazlík, a jinak takto skrz naskrz hodné děvče.«

»T a hezká je Markétka, a ta kudinatá Růžena, že?«

»Jak jste to vypátral?«

Loryk se zarděl, ale odpověděl upřímně: »Slychám často, kterak na sebe voláte. A když jsem sám, nedá mi to a dívám se stále k vám do oken: u vás je — zdá se — vždycky náramně veselo. Odpustte mi moji smělost. Zhusťa zapomínáte stáhnout záclonu v okně, ve kterém máte květiny, a když rozsvítíte, připadá mi, jako bych se díval na krásný obraz. V rohu plápolá oheň, a kolem stolu sedíte vy všechny s maminkou; vidím ji přímo do obličejů, vypadá tak přívětivě za květinami, že nemohu s ní spustit očí. Nemám už maminky, víte,«

a Loryk foukal vši silou do ohně, aby zakryl polnuit, kterému se nemohl utránit.

Opuštěný, tesklivý pohled jeho očí pronikl přímo do Jožina soucinného srdce. Vychovával ji doma prostě beze všech nesmyslných představek, a v patnácti letech byla nevinná a upřímná jako dítě. Loryk byl churavý a osamělý, a Joža cítil, jak mnoho sama doma požívá lásky a štěstí, snažila se ochotně se s ním o ně rozdělit. Její snědá tvář zářila vřelostí a ostrý její hlas zněl neobyčejně jemně, když pravila:

»Nikdy již záclony nespustíme, a dříve se, kolik chcete. Přijďte se však raději k nám podívat. Maminka je báječná, ta by vás jistě potěšila, a Běta by vám zazpívala, kdybych já ji poprosila, a Růža by tančila; a nasmál byste se, kdybychom vám s Markétkou ukázaly své podivné divadelní zařízení. Nebyly by to veselé časy? Což by vás dědeček nepustil?«

»Myslím, že ano, kdyby ho vaše maminka požádala. Je velmi laskavý, ač se nezdá; smím vůbec dělat, co se mi líbí, jenom nikdy nedovolí, abych obtěžoval cizí lidi,« hovořil Loryk, a tvář se mu stále více a více rozjasňovala.

»My přece nejsme cizí lidé, jsme sousedé. A jaký nápad, že byste nám byl na oběd! Už dávno jsme si přály s vámi se seznámit, zvláště já si už dávno lámu hlavu, jak to zaonačit. Nebydlíme zde ještě dlouho, a známe již všechny své sousedy kromě vás.«

»Dědeček žije jen pro své knihy, víte, a málo ho zajímá, co se děje venku. A můj učitel, pan Brooke nebydlí u nás, nemám tedy s kým chodit na procházku; i sedm raději doma a krátím si chvíli, jak se dá.«

»To není dobře; měl byste se nyní vzhopit a chodit na náštevky, kamkoliv jste pozván. Našel byste si tak hromadu přátel a příjemnou společnost. Nic na to nedbejte, že jste nesmělý, to se poddá, budete-li častěji chodit mezi lidi.«

Loryk se znovu začervenal, ale necítil se niak uražen, že ho Joža obvinila z ostýchavosti; projevila tolik dobré vůle, že nebylo možno nepřijímat její vřelých vřelých po-

Příloha 6: Úryvek č. 5 v originále a překladu

146

CHAPTER XVIII.

DARK DAYS.

BETH did have the fever, and was much sicker than any one but Hannah and the doctor suspected. The girls knew nothing about illness, and Mr. Laurence was not allowed to see her, so Hannah had everything all her own way, and busy Dr. Bangs did his best, but left a good deal to the excellent nurse. Meg stayed at home, lest she should infect the Kings, and kept house, feeling very anxious, and a little guilty, when she wrote letters in which no mention was made of Beth's illness. She could not think it right to deceive her mother, but she had been bidden to mind Hannah, and Hannah wouldn't hear of "Mrs. March *bein'* told, and worried just for sech a trifle." Jo devoted herself to Beth day and night; not a hard task, for Beth was very patient, and bore her pain uncomplainingly as long as she could control herself. But there came a time when during the fever fits she began to talk, in a hoarse, broken voice, to play on the coverlet, as if on her beloved little piano, and try to sing with a throat so swollen, that there was no music left; a time when she did not know the familiar faces round her, but addressed them by wrong names, and called imploringly for her mother. Then Jo grew frightened. Meg begged to be allowed to write the truth, and even Hannah said she "would think of it, though there was no danger yet." A letter from Washington added to their trouble, for Mr. March had had a relapse, and could not think of coming home for a long while.

How dark the days seemed now, how sad and lonely the house, and how heavy were the hearts of the sisters as they worked and waited, while the shadow of death hovered over the once happy home! Then it was that Margaret, sitting alone with tears dropping often on her work, felt how rich she had been in things more precious than any luxuries money could buy: in love, protection, peace and health, the real blessings of life. Then it was that Jo, living in the darkened room with that suffering little sister always before her eyes, and that pathetic voice sounding in her ears, learned to see the beauty and the sweetness of Beth's nature, to feel how deep and tender a place she filled in all hearts, and to acknowledge the worth of Beth's unselfish ambition, to live for others, and make home happy by the exercise of those simple virtues which all may possess, and which all should love and value more than talent, wealth or beauty. And Amy, in her exile, longed eagerly to be at home, that she might work for Beth, feeling now that no service would be hard or irksome, and remembering, with regretful grief, how many neglected tasks those willing hands had done for her. Laurie haunted the house like a restless ghost, and Mr. Laurence locked the grand piano, because he could not bear to be reminded of the young neighbor who used to make the twilight pleasant for him. Every one missed Beth. The milk-maid, baker, grocer and butcher inquired how she did; poor Mrs. Hummel came to beg pardon for her thoughtlessness, and to get a shroud for Minnie, the neighbors sent all

DARK DAYS

147

sorts of comforts and good wishes, and even those who knew her best, were surprised to find how many friends shy little Beth had made.

Meanwhile she lay on her bed with old Joanna at her side. For even in her wanderings she did not forget her forlorn *protégé*. She longed for her cats, but would not have them brought, lest they should get sick; and, in her quiet hours, she was full of anxiety about Jo. She sent loving messages to Amy, bade them tell her mother that she would write soon; and often begged for pencil and paper to try to say a word, that father might not think she had neglected him. But soon even these intervals of consciousness ended, and she lay hour after hour tossing to and fro with incoherent words on her lips, or sank into a heavy sleep which brought her no refreshment. Dr. Bangs came twice a day. Hannah sat up at night, Meg kept a telegram in her desk all ready to send off at any minute, and Jo never stirred from Beth's side.

The first of December was a wintry day indeed to them, for a bitter wind blew, snow fell fast, and the year seemed getting ready for its death. When Dr. Bangs came that morning, he looked long at Beth, held the hot hand in both his own a minute, and laid it gently down, saying, in a low tone, to Hannah,—

"If Mrs. March *can* leave her husband, she'd better be sent for."

Hannah nodded without speaking, for her lips twitched nervously; Meg dropped down into a chair as the strength seemed to go out of her limbs at the sound of those words, and Jo, after standing with a pale face for a minute, ran to the parlor, snatched up the telegram, and, throwing on her things, rushed out into the storm. She was soon back, and, while noiselessly taking off her cloak, Laurie came in with a letter, saying that Mr. March was mending again. Jo read it thankfully, but the heavy weight did not seem lifted off her heart, and her face was so full of misery that Laurie asked, quickly,—

"What is it? Is Beth worse?"

"I've sent for mother," said Jo, tugging at her rubber boots with a tragical expression.

"Good for you, Jo! Did you do it on your own responsibility?" asked Laurie, as he seated her in the hall chair, and took off the rebellious boots, seeing how her hands shook.

"No, the doctor told us to."

"Oh, Jo, it's not so bad as that?" cried Laurie, with a startled face. "Yes, it is; she don't know us, she don't even talk about the flocks of green doves, as she calls the vine leaves on the wall; she don't look like my Beth, and there's nobody to help us bear it; mother and father both gone, and God seems so far away I can't find Him."

As the tears streamed fast down poor Jo's cheeks, she stretched out her hand in a helpless sort of way, as if groping in the dark, and Laurie took it in his, whispering, as well as he could, with a lump in his throat,—

"I'm here, hold on to me, Jo, dear!"

She could not speak, but she did "hold on," and the warm grasp of the friendly human hand comforted her sore heart, and seemed to lead her nearer to the Divine arm which alone could uphold her in her

trouble. Laurie longed to say something tender and comfortable, but no fitting words came to him, so he stood silent, gently stroking her bent head as her mother used to do. It was the best thing he could have done; far more soothing than the most eloquent words, for Jo felt the unspoken sympathy, and, in the silence, learned the sweet solace which affection administers to sorrow. Soon she dried the tears which had relieved her, and looked up with a grateful face.

"Thank you, Teddy, I'm better now; I don't feel so forlorn, and will try to bear it if it comes."

"Keep hoping for the best; that will help you lots, Jo. Soon your mother will be here, and then everything will be right."

"I'm so glad father is better; now she won't feel bad about leaving him. Oh, me! it does seem as if all the troubles came in a heap, and I got the heaviest part on my shoulders," sighed Jo, spreading her wet handkerchief over her knees, to dry.

"Don't Meg pull fair?"⁵ asked Laurie, looking indignant.

"Oh, yes; she tries to, but she don't love Bethy as I do; and she won't miss her as I shall. Beth is my conscience, and I *can't* give her up; I can't! I can't!"

Down went Jo's face into the wet handkerchief, and she cried despairingly; for she had kept up bravely till now, and never shed a tear. Laurie drew his hand across his eyes, but could not speak till he had subdued the choky feeling in his throat, and steadied his lips. It might be unmanly, but he couldn't help it, and I am glad of it. Presently, as Jo's sobs quieted, he said, hopefully, "I don't think she will die; she's so good, and we all love her so much, I don't believe God will take her away yet."

"The good and dear people always do die," groaned Jo, but she stopped crying, for her friend's words cheered her up, in spite of her own doubts and fears.

"Poor girl! you're worn out. It isn't like you to be forlorn. Stop a bit; I'll hearten you up in a jiffy."

Laurie went off two stairs at a time, and Jo laid her wearied head down on Beth's little brown hood, which no one had thought of moving from the table where she left it. It must have possessed some magic, for the submissive spirit of its gentle owner seemed to enter into Jo; and, when Laurie came running down with a glass of wine, she took it with a smile, and said, bravely, "I drink—Health to my Beth! You are a good doctor, Teddy, and *such* a comfortable friend; how can I ever pay you?" she added, as the wine refreshed her body, as the kind words had done her troubled mind.

"I'll send in my bill, by and by; and to-night I'll give you something that will warm the cockles of your heart better than quarts of wine," said Laurie, beaming at her with a face of suppressed satisfaction at something.

"What is it?" cried Jo, forgetting her woes for a minute, in her wonder.

5. Carry out (her) duties, perform (her) commitments.

»Bojím se, že vás příliš združujeme od práce,« pravila Markéta.

»Nikoliv, jsem pro dnešek s úkoly hotov,«

»I hledme, což se učíte i v přázdininy?« podívovala se Joža.

»Následuji dobrého příkladu, který mi dávají sou-

sedky,« zasmál se a již byl ze dveří.

»Skladam do svého přitele velké naděje,« podotkla Jožka, pozorujíc Tědouse, kterak skáče přes plot; a spokojený úsměv mihl se jí při tom na rtech.

»Znamenitě se drží — na chlapce,« připouštěla Markéta poněkud nemiloslivě, neboť předmít ten ji nezajímala.

Doktor Bangs potvrdil, že Běta má prvé příznaky spáti, soudil však s počátku, že to bude lehký případ; ač považlivě zakroužil hlavou, když se mu zmínily o tom, co se stalo u Hummela. Poručil, aby Růžu bez přitahu dali z domova, předepsav jí nejdříve nějaký lék, aby prý u ní nemoc předešel. Oddázela ve vši slávě v průvodu Jožiny a Lorykové.

Teta Marchová přijala je s obvyklou pohostinností a vřidností.

»Co už zase ode mne chcete?« utrhla se na příchod, hledíc přísně přes brýle, zatím co papoušek, sedící na lenochu její židle, skřehotal —

»Prýci Hochu u nás netrpíme!«

Loryk odstoupil k oknu, a Joža vyprávěla, co se stalo.

»Co lze také jiného čekat, když vám doma dovolují prolézat kde jaký žebrácký brloh? Růža ať tu tedy zůstane; musí ovšem trochu pomáhat, nerozšitně-li se; což se beze vši pochyby stane — vypadá už teď jako zeinška. Nebreč, dítě, nerada slyším lidi fňukat!«

Růžena vskutku měla již pláč na krajíčku, než vtom Loryk zatáhl tajně papouška za ocas, a Poldíkovi vydral se z hrdla uděšený skřek: »Kýžtě Konopiště!« a divčina místo do pláče se dala do smíchu.

»A co píše matka?« ptala se stará paní zburta.

»Že se tálníkoví daří mnohem lépe,« odvětila Joža, snažíc se zůstat vážnou.

»Ach, opravu? Vjak zlepšení asi dlouho nepotrvá, March nikdy neměl zdravého kořene,« zněla utěšující odpověď.

»Ha, ha, ha! Ó smrti, zmilkn, raději si šinupni!« vřel Poldík, tancuje na svém bídětku a pazourkem tahá stažením čepceček a kroultě sebou nepokojně, neboť ho Loryk šípá do ocase.

»Drž jazyk za zuby, neuctivé, staré plačisko! A ty, Jožo, uděláš nejlépe, půjdeš-li bez meškání domů; nesluší se tak pozdě se toulat s takovým mladým větroplachem jako —«

»Drž jazyk za zuby, neuctivé, staré plačisko!« opakoval Poldík, sletav s rámcem se židle a rozběhnuv se rozručeně na větroplachy, jenž se prohýbal smích nad jeho slovy.

»Pochybují, že zde dlouho vydržím, ale zkusím to,« uvažovala v duchu Růža, když s tetou Marchovou osaměla.

»Klid se, strašáku!« pískl Poldík; a Růža se při jeho hloupé poznámce neudržela, aby neouronila nějakou slizku.

XVIII.

ČERNÉ DNI.

Běta vskutku spáti dostala a bylo s ní huře, nežli její okolí — mimo lékaře a Hannu — tušilo. Děvčata neměla o nemocích žádných zkušeností, panu Lorencovi nebylo dovoleno pacientku navštěvovat, a tak Hana řídila vše podle vlastního názoru; příliš zameštráný doktor Bangs dělal sice, co mohl, ale většinu starostí přece jen uvažoval na bedra svědomitě ošetřovatelky. Markéta zůstala rovněž doma, aby nenakazila Kmgových dětí a aby vedla domácnost; a kdykoliv psala dopisy, ve kterých nebylo ani zmínky o Bětině chorobě, pottovala vždy jakousi úzkost a výčitky svědomí. Neuznávala za správné klamat takto matku; ale měla nakázáno Hannu ve všem poslouchat, a ta nechtěla ani slyšet, aby matce napsali pravdu, namítajíc, že by ji zbytečně pro »takovou malichernost« znepokojovali.

Joža věnovala se sестře ve dne v noci; nebyl to těžký úkol, neboť Běta byla náramně tpeplivá, a pokud byla při plném vědomí, snášela chorobu svou bez nářku. Avšak nadešly časy, kdy v záclivech horečky přerývané hovořila šipavým hlasem a hrála prsty na pokrýnce jako na klavésách svého milovaného píana a pokousela se zřít, ač měla křehčí sliznice tak zdurleč, že nemohla vydat ze sebe ani jediného tónu. Nadešly časy, kdy nepoznávala známých tváří, pletla si jména všech a upěnlivě volala maminku. Tu se Joža hrozně přestrasila, a Markéta přece jen prosila, aby směla napsat rodičům pravdu, ba tu již i sama Hana povolovala a slibovala, »že o tom bude uvážovat, ač prý dosud ještě nehrozi žádného nebezpečí«. A aby mřia jejich zármuku byla dovršena, došel z Washingtonu dopis, zvěšující, že se panu Marchovi nemoc vrátila a na jeho brzký návrat že tedy není ani pomyslení.

Jak černými zdály se jim nyní dni, jak pustlo a smutno v domě, jakou úzkostí chvěla se srdce našich sester, když pracovaly a čekaly, zatím co stín smrti vznášel se nad domácností druhdy tak šťastnou! Tenkrát Markéta, skrápějíc často slzami práci, nad kterou o samotě sedávala, teprve cítila, jak je bohata na věci daleko cennější, než jest všechny přepychy, které lze za peníze koupit — na lásku, ochranu, pokoi, zdraví — slovem na vše, co činí pozemský život opravdu šťastným. Tenkrát teprve Joža, jež teď trávila celé dny v setmělém pokoi, stále majíc svou malou sestru před očima, dokonale si uvědomila užlechitost a něhu její povahy a pocítila, jak hluboce a nesmazatelně se Bětuška zapsala do srdcí všech; tenkrát teprve jádně oceňovala její nesebeckou cizádnost žiti pro jiné a šťastným činí domov ukutečňováním oněch prostinných cností, které by vlastně měly zdobiti všechny lidi a kterých bychom si měly více vážit a více cenit než nadání, bohatství a krásy. A Ružena ve svém vyhanství toužila celou duší po domově. Ó, jak by byla ráda pro Bětu něco učinit, a žádná služba nebyla by jí bývala ani těžká ani protivná! A rozpomínala se s kajícím bolem, kolik zanedbaných povin-

ností Bětiny ochotné ruce vykonaly za ni. Loryk tklal po domě jako nepokojný duch, a pan Lotaré zaml piano, poněvadž nechtěl být upomínán na mladickou sousedku, jež mu tolik zpřijemňovala podřetery. Kde kdo Bětu pohřšoval. Mlékař, pekař, kupec i řezník se přepřávali, jak se jí vede; nebohá paní Hummelová přišla prosit, aby ji odpustily její nezovázlivost, a žádai o příkrývku pro Minu. Sousede zašpávali je projevy úcty a vzkazovali přání brzkého uzdravení, a i ti, kdo Bětu výborně znali, užasli nad tím, kolik přátel osýchává dvčena mřia.

A ona zatím ležela na lůžku se svou starou Jóhanou v náručí, neboť ani v blouznění nezapomínala na svou opuštěnou chráněnku. Byla by tuze ráda spatřila i svá kořata, ale nedovolila, aby je k ní pustily, ze strachu, aby jich nenakazila; a ve svých jasných okamžicích chvěla se úzkostí o Jožu. Vzkazovala láskyplná poselství Ruži; prosila, aby vyřídily mamince, že ji brzy napíše dopis; a často žádala o tužku a papír, chtějíc napsat aspoň několik slůvek, aby si přitahnek nemysli, že ho zanedbává. Než obvyčelně takovéto chvílky jasného vědomí záhy pomřily, a nacházely jiné, kdy po celé hodiny sebou na lůžku zmltala a kdy se jí přes rty drala nesouvislá slova, anebo zase upadala do těžkého spánku, který ji však nepřetržte žáděho osvěžení. Doktor Bangs přicházel dvakrát denně, Hana sedala u nemocné celé noci, Markéta měla ve psacím stoleu připravený telegram a Joža se od Běty ani na krok nehnutla.

První prosinec toho roku byl pro Marchovy opravdu den zimní: fícel ostrý vítr, snh husně padal, a starý rok hotovil se v pravém slova smyslu k smrti. Doktor se zastavil u Marchů dopoleadne jako obvykle; hleděl na Bětušku dlouho, podřel chvílenku horkou její ruku v obou svých dlaních, a potom, klada ji zlehka na pokrývku, pravil Haně tlumeným hlasem: »Je-li paní Marchové možno vzdálit se od manžela, nechť neprodleně přijede.«

Hana beze slova přikývla hlavou, neboť rty se jí rozčilením chvěly, a Markéta při lékařských slovech

klesla na židli jako podřata. Joža, bleďá jako stěna, stála chvíli jako zkamenělá, poté běžela do jídelny, popadla telegram a hodíval na sebe plášt, vytřítla se do metelce. V okamžiku však byla zase zpátky; a zatím co se tichounce svlékala, všel Loryk s dopisem, zvěstujícím, že se pan March již opět zotavuje. Joža přečetla její s povděkem, ale tihla, zdálo se, nespádla jí se srdce; naopak její tvář prozrazovala tolik zoufalství, že se Loryk zrychla opal: »Co se stalo? Je Bětuše hůře?«

»Pala jsem pro mamínku,« zaseptala Joža zdrceně, namáhajíc se sezouti přezuvky.

»Všobně, Jožo! Udělala jste to na vlastní pěst?« Když pak zpozoroval, jak se jí ruce třesou, posadil ji na židli a sám odbojně přezuvky sezul.

»Nikoliv, doktor si přál.«

»Ach, Jožko, což je tak zle?« lekl se hoch.

»Ba, je; již nás ani nepoznává ani nehovoří o heinu zelených holoubků; říká tak lisť, vinné révy, která se pne po zdi. Nepodobá se již ani trochu mé Bětuše, a není nikoho, kdo by nám pomohl tuhle ránu něsti; maminka s tatínkem jsou pryč, a Bůh zdá se tak da-
leko, že Ho nemohu najít.«

A slzy proudem řinuly se nebohé Jožce po lících; i vztáhla bezmocně ruku, jako by tápala ve tmě. Loryk se jí chopil, šeptaje, pokud mu sevřené hrdlo dovolovalo: »Jsem tu já. Spolehejte na mne, zlatá Jožo!«

Nemohla mluvit, ale ráda »spolehla«, a teplý stisk přátelské lidské ruky uklidnil její rozbolestněné nitro, a zdálo se jí, jako by jí vedl blíže k boží pravici, jež jediná mohla ji posílit v jejím soužení. Loryk byl by rád řekl něco laskavého a chlacholivého, avšak nenapadlo mu nic příhodného; stál tedy mlčky, nežné ji hlade po skloněné hlavě, jak to činvala její matka.

A věru nic vhodnějšího nemohl udělat; něžnástka ta působila na Jožu daleko konejšivěji nežli nejvýmluvnější slova, neboť z jeho mlčení vyčítala hluboký soucit a z tiché jeho účasti lila se jí do srdce sladká útěcha, kterou přátelská láska podává jako lék proti zá-

rmuku. Záhy osušila slzy, které jí přinesly značnou úlevu, a vdechně se na něho podívala.

»Děkuji vám, Tedouši. Je mi již lépe, nežlím se tak opuštěna a pokusím se vše trpělivě nésti, ať přijde, co přijde.«

»Doufejte, Jožo, že vše dobře skončí; a naděje ta vás vzpruží a dává vám zmužlost. Maminka se vrátí co nevidět, a vše bude zase v pořádku.«

»Jsem tolik ráda, že je tatínkovi lépe; mamince nebude aspoň tak těžko od něho se odloučit. Ó, Bože, Bože! Zdá se mi, že se na nás sesypaly veškeré trampoty naednou a na má ramena, že padlo břímě nejtěžší;« hořekovala Joža, prosírajíc si mokré kapesník na kolena, aby uschl.

»Což se Markéta nedrží statečně?« zavýčital Loryk.

»Ó, ano; dělá, seč je, ale nemůže mít Bětušku tak ráda jako já; a nebude jí také nikdy tolik pohřešovat jako já. Běta je moje svědomí, a nemohu bez ní žít. Nemohu! Nemohu!«

A Joža znovu zabobila tvář do vlhkého kapesníku a zoufale se rozplakala; až dosud vedla si vždy zmužile, nikdy ani slzy neuonivši. Loryk přešel si rukou oči, ale nebyl s to, aby vypravil ze sebe jediné slovo. Dusivý pocit svíral mu hrdlo a nemohl ovládnouti chvějící se rty. Nebylo to snad mužné, nedovedl si však nikterak pomoci. Po chvíli, když se Jožka utišila, pravil důvěřivě: »Uvidíte, že neumře. Je příliš dobrá a všichni ji máme příliš rádi; i nevěřím, že by ji Bůh už teď ze světa odvolal.«

»Hodní a mluvaní lidé vždycky záhy umírají,« zaúpěla Joža. Prestala však plakat, neboť slova přelova vzbudila v ní přes vlastní pochyby a obavy přece jen jiskru naděje.

»Nebožátko! Jste hrozně unavena. Takhle ztrápená — vzdýt' to nejste ani vy! Počkejte trochu, však já vám okamžitě dodám kuráže!«

Loryk zmizel jako střela a hnál se dolů, překrkuje vždy dva schody naednou. Jožka přitiskla zemičnou hlavu na Bětinu hnědou čapku, neboť nikomu ani ne-

Příloha 7: Úryvek č. 6 v originále a překladu

180 LITTLE WOMEN 177

make it, she forgot every word of it, hung her head, and answered, "I don't know," so softly, that John had to stoop down to catch the foolish little reply.

He seemed to think it was worth the trouble, for he smiled to himself as if quite satisfied, pressed the plump hand gratefully, and said, in his most persuasive tone, "Will you try and find out? I want to know so much: for I can't go to work with any heart until I learn whether I am to have my reward in the end or not."

"I'm too young," faltered Meg, wondering why she was so fluttered, yet rather enjoying it.

"I'll wait; and, in the mean time, you could be learning to like me. Would it be a very hard lesson, dear?"

"Not if I chose to learn it, but—"

"Please choose to learn, Meg, I love to teach, and this is easier than German," broke in John, getting possession of the other hand, so that she had no way of hiding her face, as he bent to look into it.

His tone was properly beseeching; but, stealing a shy look at him, Meg saw that his eyes were merry as well as tender, and that he wore the satisfied smile of one who had no doubt of his success. This nettled her; Annie Moffat's foolish lessons in coquetry came into her mind, and the love of power, which sleeps in the bosoms of the best of little women, woke up all of a sudden, and took possession of her. She felt excited and strange, and, not knowing what else to do, followed a capricious impulse, and, withdrawing her hands, said, petulantly, "I don't choose; please go away, and let me be!"

Poor Mr. Brooke looked as if his lovely castle in the air was tumbling about his ears, for he had never seen Meg in such a mood before, and it rather bewildered him.

"Do you really mean that?" he asked, anxiously, following her as she walked away.

"Yes, I do; I don't want to be worried about such things. Father says I needn't; it's too soon, and I'd rather not."

"Mayn't I hope you'll change your mind by and by? I'll wait, and say nothing till you have had more time. Don't play with me, Meg, I didn't think that of you."

"Don't think of me at all. I'd rather you wouldn't," said Meg, taking a naughty satisfaction in trying her lover's patience and her own power.

He was grave and pale now, and looked decidedly more like the novel heroes whom she admired; but he neither slapped his forehead nor tramped about the room, as they did; he just stood looking at her so wistfully, so tenderly, that she found her heart relenting in spite of her. What would have happened next I cannot say, if Aunt March had not come hobbling in at this interesting minute.

The old lady couldn't resist her longing to see her nephew; for she had met Laurie as she took her airing, and, hearing of Mr. March's arrival, drove straight out to see him. The family were all busy in the back part of the house, and she had made her way quietly in, hoping to surprise them. She did surprise two of them so much, that Meg

AUNT MARCH SETTLES THE QUESTION 181

started as if she had seen a ghost, and Mr. Brooke vanished into the study.

"Bless me! what's all this?" cried the old lady, with a rap of her cane, as she glanced from the pale young gentleman to the scarlet young lady.

"It's father's friend. I'm so surprised to see you!" stammered Meg, feeling that she was in for a lecture now.

"That's evident," returned Aunt March, sitting down. "But what is father's friend saying, to make you look like a peony? There's mischief going on, and I insist upon knowing what it is!" with another rap.

"We were merely talking. Mr. Brooke came for his umbrella," began Meg, wishing that Mr. Brooke and the umbrella were safely out of the house.

"Brooke? That boy's tutor? Ah! I understand now. I know all about it. Jo blundered into a wrong message in one of your pa's letters, and I made her tell me. You haven't gone and accepted him, child?" cried Aunt March, looking scandalized.

"Hush! he'll hear! Shan't I call mother?" said Meg, much troubled.

"Not yet. I've something to say to you, and I must free my mind at once. Tell me, do you mean to marry this Cook? If you do, not one penny of my money ever goes to you. Remember that, and be a sensible girl," said the old lady, impressively.

Now Aunt March possessed, in perfection, the art of rousing the spirit of opposition in the gentlest people, and enjoyed doing it. The best of us have a spice of perversity in us, especially when we are young, and in love. If Aunt March had begged Meg to accept John Brooke, she would probably have declared she couldn't think of it; but, as she was peremptorily ordered *not* to like him, she immediately made up her mind that she would. Inclination as well as perversity made the decision easy, and, being already much excited, Meg opposed the old lady with unusual spirit.

"I shall marry whom I please, Aunt March, and you can leave your money to any one you like," she said, nodding her head with a resolute air.

"Highly tidy! Is that the way you take my advice, miss? You'll be sorry for it, by and by, when you've tried love in a cottage, and found it a failure."

"It can't be a worse one than some people find in big houses," retorted Meg.

Aunt March put on her glasses and took a look at the girl,—for she did not know her in this new mood. Meg hardly knew herself, she felt so brave and independent,—so glad to defend John, and assert her right to love him, if she liked. Aunt March saw that she had begun wrong; and, after a little pause, made a fresh start, saying, as mildly as she could, "Now, Meg, my dear, be reasonable, and take my advice. I mean it kindly, and don't want you to spoil your whole life by making a mistake at the beginning. You ought to marry well, and help your family; it's your duty to make a rich match, and it ought to be impressed upon you."

"Father and mother don't think so; they like John, though he is poor."

"Your pa and ma, my dear, have no more worldly wisdom than two babes."

"I'm glad of it," cried Meg, stoutly.

Aunt March took no notice, but went on with her lecture. "This Book is poor, and hasn't got any rich relations, has he?"

"No; but he has many warm friends."

"You can't live on friends; try it, and see how cool they'll grow. He hasn't any business, has he?"

"Not yet; Mr. Laurence is going to help him."

"That won't last long. James Laurence is a crotchety old fellow, and not to be depended on. So you intend to marry a man without money, position, or business, and go on working harder than you do now, when you might be comfortable all your days by minding me, and doing better? I thought you had more sense, Meg."

"I couldn't do better if I waited half my life! John is good and wise; he's got heaps of talent; he's willing to work, and sure to get on, he's so energetic and brave. Every one likes and respects him, and I'm proud to think he cares for me, though I'm so poor, and young, and silly," said Meg, looking prettier than ever in her earnestness.

"He knows you have got rich relations, child; that's the secret of his liking I suspect."

"Aunt March, how dare you say such a thing? John is above such meanness, and I won't listen to you a minute if you talk so," cried Meg, indignantly, forgetting everything but the injustice of the old lady's suspicions. "My John wouldn't marry for money, any more than I would. We are willing to work, and we mean to wait. I'm not afraid of being poor, for I've been happy so far, and I know I shall be with him, because he loves me, and I—"

Meg stopped there, remembering, all of a sudden, that she hadn't made up her mind: that she had told "her John" to go away, and that he might be overhearing her inconsistent remarks.

Aunt March was very angry, for she had set her heart on having her pretty niece make a fine match, and something in the girl's happy young face made the lonely old woman feel both sad and sour.

"Well, I wash my hands of the whole affair! You are a wilful child, and you've lost more than you know by this piece of folly. No, I won't stop; I'm disappointed in you, and haven't spirits to see your pa now. Don't expect anything from me when you are married; your Mr. Book's friends must take care of you. I'm done with you forever."

And, slamming the door in Meg's face, Aunt March drove off in high dudgeon. She seemed to take all the girl's courage with her; for, when left alone, Meg stood a moment undecided whether to laugh or cry. Before she could make up her mind, she was taken possession of by Mr. Brooke, who said, all in one breath, "I couldn't help hearing, Meg. Thank you for defending me, and Aunt March for proving that you *do* care for me a little bit."

"I didn't know how much, till she abused you," began Meg.

"And I needn't go away, but may stay and be happy—may I, dear?"

Here was another fine chance to make the crushing speech and the stately exit, but Meg never thought of doing either, and disgraced herself forever in Jo's eyes, by meekly whispering, "Yes, John," and hiding her face on Mr. Brooke's waistcoat.

Fifteen minutes after Aunt March's departure, Jo came softly down stairs, paused an instant at the parlor door, and, hearing no sound within, nodded and smiled, with a satisfied expression, saying to herself, "She has sent him away as we planned, and that affair is settled. I'll go and hear the fun, and have a good laugh over it."

But poor Jo never got her laugh, for she was transixed upon the threshold by a spectacle which held her there, staring with her mouth nearly as wide open as her eyes. Going in to exult over a fallen enemy, and to praise a strong-minded sister for the banishment of an objectionable lover, it certainly was a shock to behold the aforesaid enemy serenely sitting on the sofa, with the strong-minded sister enthroned upon his knee, and wearing an expression of the most abject submission. Jo gave a sort of gasp, as if a cold shower-bath had suddenly fallen upon her—for such an unexpected turning of the tables actually took her breath away. At the odd sound, the lovers turned and saw her. Meg jumped up, looking both proud and shy; but "that man," as Jo called him, actually laughed, and said, coolly, as he kissed the astonished new comer, "Sister Jo, congratulate us!"

That was adding insult to injury! it was altogether too much; and, making some wild demonstration with her hands, Jo vanished without a word. Rushing up stairs, she startled the invalids by exclaiming, tragically, as she burst into the room, "Oh, *do* somebody go down quick! John Brooke is acting dreadfully, and Meg likes it!"

Mr. and Mrs. March left the room with speed; and, casting herself upon the bed, Jo cried and scolded tempestuously as she told the awful news to Beth and Amy. The little girls, however, considered it a most agreeable and interesting event, and Jo got little comfort from them; so she went up to her refuge in the garret, and confided her troubles to the rats.

Nobody ever knew what went on in the parlor that afternoon; but a great deal of talking was done, and quiet Mr. Brooke astonished his friends by the eloquence and spirit with which he pleaded his suit, told his plans, and persuaded them to arrange everything just as he wanted it.

The tea-bell rang before he had finished describing the paradise which he meant to earn for Meg, and he proudly took her in to supper, both looking so happy, that Jo hadn't the heart to be jealous or dismal. Amy was very much impressed by John's devotion and Meg's dignity. Beth beamed at them from a distance, while Mr. and Mrs. March surveyed the young couple with such tender satisfaction, that it was perfectly evident Aunt March was right in calling them as "unworldly as a pair of babies." No one ate much, but every one looked very happy, and the old room seemed to brighten up amazingly when the first romance of the family began there.

se Jan musil hodně sklonit, aby zaslechl pošelou a krá-
tčku její odpověď.

Stála však — jak se mu podle všeho zdálo — pře-
co jen za jeho námahy, neboť se mu na těch milh spo-
kojený usměv. I stiskl vděčně buclatou růčku a pravil,
jak dovedl nepřesvědčivěji:

»Zkusíte to vypátrat. Záleží mi na tom velice; neboť
se nemohu dát s chutí do práce, pokud nezřím, dosta-
ne-li se mi na konec očekávané odměny čili nic.«

Jsem příliš mladá,« zařikala se divěma nechápajíc,
proč je tak zmatená a proč je ji zároveň tak blaze.
»Počkám; ale zatím byste se aspoň mohla učt mňi
mé ráda. Či byl by to příliš těžký úkol, moje drahá?«

»Ne, kdybych se chtěla učt, avšak —«

»Pekně prosím, Markétko chtěje! Vyučuji nesmínně
rád, a tomhle předmětu naučí se člověk snaze nežli
němčině.« vpadl jí do řeči Jan, chápaje se i druhé ru-
ky; neměla pak, kam skryt tvař, když se sklonil, aby
do ní popatřil.

Jeho hlas zněl prosebně, jak se sluší a patří; když
však Markétka kradmo k němu zvedla zrak, postřehla,
že mu oči svíí veselostí i něhou a že mu na těch tkvi
spokojený úsměv člověka, jenž si je jist úspěchem. To
ji popudilo; i vzpomněla si na vyučovací hodiny v ko-
ketování, které jí dala Anči Moffatová, a vedle toho
probudila se v ní z čista jasna touha po moci, která
dříve v níru i nelepších žen, a zachvátla celou její
bylost. Pociťila podivné vzrušení, a nevědouc co jiného,
poddala se chvilkovému rozmaru, a vymaňví své
ruce z jeho rukou, řekla svévolně: »Nechci se učt!
Odejďte, prosím, a neznepokojujte mne!«

Nebohý pan Brooke vypadal, jako by se mu byly ná-
hle jeho rozkošné vzdusné zámký zhroutily nad hlavou;
ještě nikdy neviděl Markétku v takové náladě; a její
nelaskavé chování nadmíru ho překvapovalo.

»Míníte svoje slova vážně?« ptal se úzkostlivě, mňe
ke dterím současně s ní.

»Ano. Nemám chuti dát si ztrpčovat život téměř
věcmi. Taťněk říká, že mi toho není třeba, mám ještě
času dost — a nepřejí si to!o.«

»A nesmím ani doufat, že časem změníte svoje myš-
lení? Počkám a již se o své lásce ani slůvkem nezmi-
ním, dokud si vše dokonale nerozvážíte. Nezáhrávejte
si se mnou, Markétko! Nikdy bych se toho nebyl do
vás nadál.«

»Nemyslete na mne vůbec. Bylo by mi to milejší,«
pokračovala Markétka, nacházejíc škodolibou rozkoš v
tom, že mohla naplnit trpělivost mlencovu a ukázat
vlastní moc.

Zvážněl a pohlídl a teď se více podobal románo-
vým hrdinům, kterým se vždy tolik podívovala. Avci,
netloukl se do čela ani se nepotácel po pokoji jako om,
nřbyř stál zpřímá a hleděl na ni tak smutně a něžně,
že jí srdce mimovolně jřhlo. A nelze říci, co by se bylo
stalo v nejbližší chvíli, kdyby se nebyla teta Marchová
v napínavý ten okamžik vběhla do světnice.

Stará dáma neodolala touze spatřt svého synovce.
Před chvilkou setkala se totiž na procházce s Tedou-
šem, a zvěděví od něho o příchodu páně Marchové,
rozhodla se ho navštvit. Marchovi mšškali právě v
zadním pokoji; a starěna nepozorovaně vkročila do do-
mu, těšíc se, jak je překvapí. A překvapila vskutku dva
členy domácnosti tak důkladně, že Markétka sebou
trhla, jako by se jí byl zjeví duch, a že pan Brooke
zmlzel okamžitě ve vedlejší pracovně.

»Dobrově nebo, co to znamená?« vzkřkla stará
pání, udivivši hoř o podlahu, když pohlédla s bleděno
mladého pana na červenatící se mladou dámu.

»Je to taťnkův přítel. Váš příchod mne tolik pře-
kvapil!« koktala Markétka tušíc, že se jí nyní dostane
důkladného kázání.

»Toť patrně,« podotkla kousavě teta Marchová a po-
sadla se. »Ale co pak pěkněno ti přítel třevo otec po-
vídal, že jsi rudá jako pivovka? Za tím vězí něco ne-
kaleho, a chci rozhodně vědět, oč běží,« a nově klepnutí
hoř!

»Jenom jsme se tak bavili. Pan Brooke si přišel pro
dešník,« vytáčela se Markétka, přejíc si v duchu, aby
pan Brooke i s dešníkem již byl z domu.

»Brooke? Vychovatel Lorencova chlapce? Ach! již rozumím. Joza mi jednou čela očiv dopis a pět jakémsi jeho vzkazu se tak zapletla, že musila s pravdou ven. Snad ji nesvolila a nepřítala jeho nabídky, dítě?« rozhorlovala se teta Marchová.

»Ticho! Ušlyši nás. Nemám zavolat maminku?«

a Markéta sklopila zatřesené oči.

»Ještě ne. Mám něco na srdci a musím si to s tebou na místě vyřídit. Pověz, máš opravdu v úmyslu vzít si toho Cooka*? Učímš-li takovou nerozvážnost, neodkážu ti ani groše. Pamatuji na má slova a buď rozumné děvče!« důrazně domlouvala stará paní.

Teta Marchová dovedla přímo dokonale probouzení ducha odporu i v nejmínějších srdcích, ba působilo jí to přímo rozkoš. A naproti tomu i v nejtišších z nás dříve jiskra tvrdohlavosti, zvláště jsme-li mládí a zamilovaní. Když byla teta Marchová Markétu nutila, aby si vzala Jana Brooka, dívka byla by pravděpodobně prohlásila, že jí ani nenapadne; poněvadž se jí však dostalo pánovitého rozkazu, aby ho nemilovala, postavila si bez váhání hlavu, že ho milovat bude. Její láska stejně jako tvrdohlavost činily rozhodnutí snadné a Markéta, beztak již krajně rozrušená, postavila se staré dámě s neobvyklou smělostí na odpor.

»Vezmu si, tetičko, koho já budu chtít, a vy si zase odkážte své peníze, komu uznáte za dobré vy,« bránila se zmužile, pokyvuíc hlavou.

»Těšky plesky! Takto tedy přijímáš moji radu, slečinko? Buděš jednou litovat svého nepředloženého činu, až zkusíš, co znamená cukrovat se pod chudobnou střechou, a přesvědčíš se, že je to samá bída a nic než bída!«

»Nebude to bída horší, nežli s jákou se někdy setkáváme v domech velmi bohatých,« odbyla tetu Markéta.

Starěna nasadila si škrýpec na nos, aby si dobře dvířku prohlédla, neboť ji dosud nikdy neviděla takto rozolněnou. Věšak i Markéta stěží poznávala sebe samu,

* Čti: Kůta.

tak se cítila nyní statečnou a neodvislou — a blaženou, že se může zastati Jana a otevřené hájit své právo je milovat. Teta Marchová poznávala, že vzala věc za nepravý konec; i řekla, jak nejmíněji dovedla: »Miliá Markétko, buď rozumná a poslechni mé rady. Mňim to s tebou upřímně a nerada bych, aby sis zkaomylu. Měla by ses hledět výhodně vdát a zaopatřit tak i celou rodinu; ano, je to tvoje povinnost, mýšlet na bohatý šátek, a vaši ti to měli již odedávna vřepovat.«

»Tatinek s maminkou nejsou toho názoru; mají Jana rádi, třeba je chudý.«

»Tvoji rodiče, má drahá, nemají ani o špetku více světské moudrosti nežli nemluvnátka v pětíně.«

»To mne těší,« ozvala se Markéta směle.

Teta Marchová nevínila si její poznámky, nýbrž kázala dále: »Ten Cook* je sám chudý a zámožných příbuzných nemá, co?«

»Nikoliv; má však mnoho upřímných přátel.«

»Láska přátel vás neuživí; zkus a uhlíďš, jak rázem ochladnou. A zaměstnání taky nemá, víd?«

»Ještě ne; ale pan Lorenc mu něco opatří.«

»Jeho přízeň nepotrvá dlouho. Jakub Lorenc je vrtosivý, starý bručoun, na kterého nelze spoletnout. Mňíš se tedy vdát za muže bez peněz, bez postavení i bez zaměstnání a lopotit se ještě více než nyní, místo abys mne poslechla a žila po celý život v pohodli? Domnívala jsem se, Markétko, že jsi rozumnější.«

»Nemohla bych volit lépe, i kdybych měla na něho čekat půl svého života! Jan jest hodný a moudrý a nesmírně nadaný. Je ochoten pracovat a nepochybuj, že si živorýl dovede. A jaký je rázný a statečný! Každý ho má rád a váží si ho a myšlenka, že mě miluje, naplňuje mne hrdostí, přes to, že jsem chudá, mladá a hloupá.« rozplaměovala se Markéta, vypadalíc ve své vážnosti rozkošněji nežli kdy jindy.

* Čti: Rát.

klesla na židli jako podřtata. Joža, bleďá jako stěna, stála chvíli jako zkamenělá, poté běžela do jídelny, popadla telegram a hochvíši na sebe plašit, vyřítitla se do metelice. V okamžiku však byla zase zpátky; a zatím co se tichounce svlékala, vešel Loryk s dopisem, zvěstujícím, že se pan March již opět zotavuje. Joža přecela její s povděkem, ale tíha, zdálo se, nespádla jí se srdce; naopak její tvář prozrazovala tolik zoufalství, že se Loryk zrychla optal: »Co se stalo? Je Bětušce hůř?«

»Psal jsem pro maminku,« zašeptala Joža zdrceně, namáhajíc se sezouti přezuvky.

»Výborně, Jožo! Udělala jste to na vlastní pěst?« Když pak zpozoroval, jak se jí ruce třesou, posadil ji na židli a sám odbojně přezuvky sezul.

»Nikoliv, doktor si přál.«

»Ach, Jožko, což je tak zle?« lekl se hoch.

»Ba, je; již nás ani nepoznává ani nehovoří o hejnu zelených holoubků; říká tak listí vínné révy, která se pne po zdi. Nepodobá se již ani trochu mé Bětušce, a není nikoho, kdo by nám pomohl tuhle ránu nešti; maminka s tatínkem jsou pryč, a Bůh zdá se tak daleko, že Ho nemohu najít.«

A slzy proudem řinuly se nebohé Jožce po lících; i vztláhla bezmocně ruku, jako by tapala ve tmě. Loryk se jí chopil, šeptaje, pokud mu sevržené hrdlo dovolovalo: »Jsem tu já. Spolehejte na mne, zlatá Jožo!«

Nemohla mluvit, ale ráda »spolehla«, a teplejší stisk přátelské lidské ruky uklidnil její rozbolestněné nitro, a zdálo se jí, jako by jí vedl blíže k boží pravici, jež jediná mohla ji posílit v jejím soužení. Loryk byl by rád řekl něco laskavého a chlácholivého, avšak nenapadlo mu nic příhodného; stál tedy mlčky, nežně jí hlade po skloněné hlavě, jak to činívala její matka.

A věru nic vhodnějšího nemohl udělat; nejnůstka ta působila na Jožu daleko konejšivěji nežli nejmýlnavější slova, neboť z jeho mlčení vycítila hluboký soucit a z tiché jeho účasti lila se jí do srdce sladká útěcha, kterou přátelská láska podává jako lék proti zá-

rmuku. Záhy osušila slzy, které jí přimely značnou úlevu, a vděčně se na něho podívala.

»Děkuji vám, Tědouši. Je mi již lépe, necítím se tak opuštěna a pokusím se vše trpělivě nešti, až přijde, co přijde.«

»Doufáte, Jožo, že vše dobře skončí; a naděje ta vás vzpruží a dodá vám zmužilosti. Maminka se vrátí co nevidět, a vše bude zase v prádku.«

»Jsem tolik ráda, že je tatínkovi lépe; mamince nebude aspoň tak těžko od něho se odloučit. Ó, Bože, Bože! Zdá se mi, že se na nás sesypaly veškeré trampoty našednou a na má ramena že padlo břímě nejtěžší,« hořekovala Joža, prostrajíc si mokré kapesník na kolena, aby uschl.

»Což se Markéta nedíží statečně?« zavýchal Loryk.

»Ó, ano; dělá, seč je, ale nemůže mít Bětušku tak ráda jako já; a nebude jí také nikdy tolik políčkovat jako já. Běta je moje svědomí, a nemohu bez ní žít. Nemohu! Nemohu!«

A Joža znovu zabořila tvář do vlhkého kapesníku a zoufale se rozplakala; až doud vedla si vždy zmužile, nikdy ani slzy neuronivši. Loryk přejel si rukou oči, ale nebyl s to, aby vypravil ze sebe jediné slovo. Důsuví pocit svíral mu hrdlo a nemohl ovládnouti chvějící se rty. Nebylo to snad mžné, nedověděl si však nikterak pomoci. Po chvíli, když se Jožka utišila, pravil důvěřivě: »Uvidíte, že neumře. Je příliš dobrá a všichni ji máme příliš rádi; i nevěřím, že by ji Bůh už teď ze světa odvolal.«

»Hodní a milovaní lidé vždycky záhy umírají,« zaúpěla Joža. Přestala však plakat, neboť slova přítelova vzbudila v ní přes vlastní pochyby a obavy přece jen jiskru naděje.

»Nebožátko! Jste hrozně unavena. Takhle ztrávená — vždyť to nejste ani vy! Počkejte trochu, však já vám okamžitě dodám kuráže!«

Loryk zmizel jako střela a hnul se dolů, přeskakuje vždy dva schody našednou. Jožka přitiskla zemlenou hlavu na Bětinu hnědou čapku, neboť nikomu ani ne-